Bibliotecă Regională Hunedoara

● În acest număr ● În paginile ● În acest nu măr 4 5 ● În pagi nile ● În acest număr ● În paginile ● În acest număr

LITERATURĂ — ARTĂ
ACTUALITATEA
SPORT

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Scînteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXIII, SERIA II.
NR. 5531
6 PAGINI — 25 BANI
JOI
2 MARTIE 1967

CADRAN

ARTA DE A CITI

Mai mulți cititori ne întreabă intrigați dacă e reală existența unei arte a cititului, a unei arte a lecturii. Desigur ! Ca orice activitate complexă, cum este cea instructivă, lectura urcă scări numeroase. A ajunge pe palierul ei cel mai de sus, adică a folosi la maximum înțelepciunea cărții înseamnă implicit a fi stăpînul acestei arte. (Arta, oriunde este invocată ea ca metaforă, substituie perifraza care notează perfecțiunea, desăvîrșirea). Cineva, un artist al științei sale, al științei literelor frumoase, clasifica cititorul de literatură în trei trepte modale : cititorul de literatură, cititorul de autor și cititorul de literatură națională. Detalierile sînt necesare : pri-

V. ARACHELIAN

(Continuare în pag. a V-a)

Lucru la proiect (Institutul de arhitectură „Ion Mincu")

Foto : O. PLEȘAN

ÎN ACTUALITATE

Instruirea secretarilor comitetelor U. T. C. de la sate

Congresul al VIII-lea al U.T.C. a pus în fața organizațiilor U.T.C. de la sate sarcini deosebit de importante, menite să ridice pe o treaptă calitativ superioară întreaga muncă politico-ideologică desfășurată de acestea. Analizînd activitatea desfășurată de organele și organizațiile U.T.C. de la sate, Plenara C.C. al U.T.C. din ianuarie a. c. a stabilit, în lumina hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 21—23 decembrie 1966 sarcinile și obiectivele ce stau în fața organizațiilor U.T.C. privind mobilizarea tineretului la îndeplinirea planului de stat pe anul 1967. Cu acest prilej, s-a subliniat încă o dată că **principala sarcină ce revine organizațiilor U.T.C. de la sate o constituie mobilizarea la muncă a tuturor tinerilor, în raport cu nevoile și cerințele unităților din care fac parte, desfășurarea unei bogate activități politico-educative menite să dezvolte la tineri răspunderea față de muncă, dragostea și atașamentul față de avutul obștesc, dorința de a-și aduce o contribuție cît mai mare la obținerea unor producții sporite.**

Îndeplinirea în bune condițiuni a acestor sarcini depinde în mare măsură de modul în care muncesc cadrele alese în comitetele și birourile organizațiilor de bază ale U.T.C. de la sate, de experiența pe care acestea au acumulat-o în munca de organizație, de felul în care cunosc și folosesc formele și metodele specifice muncii cu tineretul de la sate. Este cunoscut rolul deosebit de important al secretarilor comitetelor U.T.C. în îndrumarea și controlul activității organizațiilor U.T.C. Pregătirea lor temeinică se impune cu atît mai mult, cu cît un număr însemnat dintre ei lucrează de puțin timp ca secretari ai comitetelor U.T.C., nu au încă suficientă experiență în activitatea pe care sînt chemați să o desfășoare.

Pornind de la o asemenea premiză și avînd în vedere necesitatea înarmării temeinice a secretarilor comitetelor U.T.C. de la sate cu sarcinile ce revin organizațiilor U.T.C. din acest sector de activitate, cu formele și metodele muncii de organizație. **Biroul C.C. al U.T.C. a stabilit ca instruirea secretarilor U.T.C. de la sate să se facă trimestrial, în cursuri de două zile, la nivelul comitetelor raionale și orășenești ale U.T.C.** La aceste instruiri **vor participa secretarii comitetelor U.T.C. pe comună, ai comitetelor U.T.C. din cooperativele agricole de producție, G.A.S., S.M.T. și sate necooperativizate. De asemenea, vor participa și secretarii organizațiilor de bază ale U.T.C. din cooperativele agricole în care nu există comitete ale U.T.C.**

Pentru a orienta cît mai bine instruirile care vor avea loc în prima jumătate a lunii martie a.c., C.C. al U.T.C. a făcut unele recomandări cu privire la modul de pregătire și desfășurare a acestora.

Astfel, în prima parte a cursurilor de instruire este necesar să se organizeze **discuții individuale** cu toți secretarii comitetelor U.T.C. În cadrul discuției ce o va purta cu secretarul comitetului raional sau orășenesc al U.T.C. care răspunde de organizațiile respective, fiecare secretar al comitetului U.T.C., în prezența instructorului teritorial, va trebui să informeze în legătură cu modul în care se îndeplinesc sarcinile, cu munca comitetului și birourilor organizațiilor de bază, în legătură cu greutățile pe care le întîmpină în activitatea ce o desfășoară. Discutînd cu toți secre-

„Scînteia tineretului"

(Continuare în pag. a V-a)

FABRICĂ DE PREPARATE DIN CARNE

PITEȘTI (de la corespondentul nostru).

La Pitești au fost de curînd atacate lucrările la construcția unui nou obiectiv al industriei alimentare. Este vorba de Fabrica de preparate din carne care va avea o capacitate de producție de 15 tone zilnic. Proiectul prevede construcția noii fabrici cu două nivele în suprafață de circa 2 300 m.p. În cadrul acestei unități urmează a se construi un corp magazie-atelier, pavilion administrativ, depozite de amoniac și lubrifianți.

BRIGADA „SCÎNTEII TINERETULUI TRANSMITE:

PANORAMĂ LA LOTRU

UN AMPLU REPORTAJ DESPRE CONSTRUCTORII VIITOAREI HIDROCENTRALE — ÎN PAG. 3

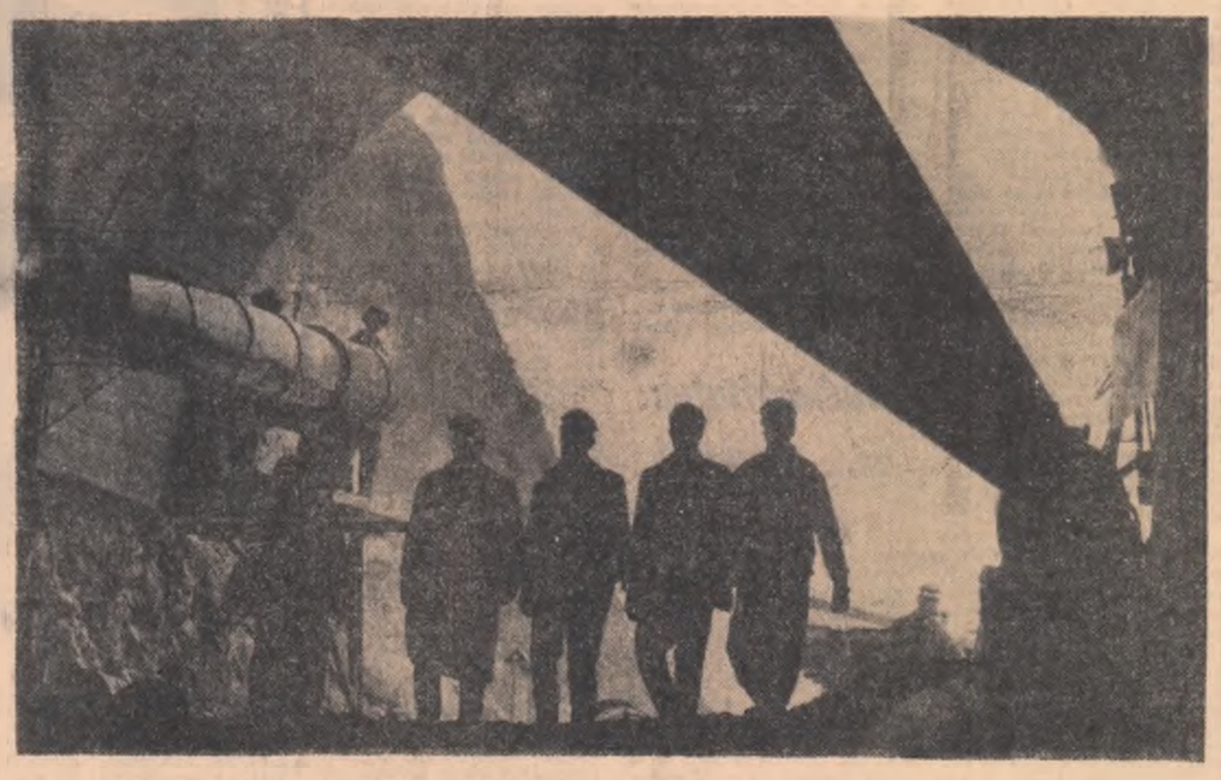

În formație de lucru, la hotarul dintre zi și întunericul adîncurilor... *Foto : ION CUCU*

OPINII

CLIMATUL MATEMATIC AL LICEULUI

În cadrul răspunderilor generale de a instrui și educa tînăra generație, școala are obligația de a se ocupa cu atenție de elevii cu înclinații într-un anumit domeniu, de a le stimula capacitățile intelectuale, creatoare, fără a însemna, prin aceasta, îngustarea pregătirii de cultură generală a acestor elevi. Aceasta este și rațiunea existenței unor școli specializate — de muzică, artă plastică, sport — și, din acest an școlar, chiar a unor clase specializate pentru studiul matematicii și al fizicii.

O clasă specială de matematică funcționează și în liceul nostru, școală cu bogate tradiții în acest sens, a cărei catedră de matematică a fost onorată de-a lungul existenței sale de profesori de specialitate eminenți. A fost firesc, așadar, ca înființarea clasei cu profil matematic să solicite din partea conducerii liceului o atenție specială pentru asigurarea unor optime condiții de funcționare. Dar ideea unei asemenea clase a însemnat și pentru elevii pasionați ai matematicii, împlinirea unui deziderat mai vechi, și anume existența unui climat propice aprofundării și lărgirii studiului matematicii încă din anii de liceu.

Ce condiții am creat în școală și cum funcționează clasa a X-a M cu profil matematic ? Ea cuprinde 30 de elevi recrutați din liceul nostru, precum și din alte licee din oraș. Ca profesor de matematică și diriginte am numit-o pe tovarășa Elisabeta Iorgulescu. Avînd o bună pregătire profesio-

Prof. VICTOR I. ILIESCU
directorul Liceului „Gheorghe Lazăr" București

(Continuare în pag. a V-a)

ANCHETA NOASTRĂ

VĂ SPERIE PERSPECTIVA (POSIBILĂ) A MEDIOCRITĂȚII ?

Primăvară...

Poate mai mult decît oricînd, acum cînd discutăm cu atîta fervoare despre competență (cititorii au urmărit în ziarul nostru punctele de vedere exprimate de numeroase personalități) trebuie să ne gîndim și la reversul ei — impostura, incapacitatea, mediocritatea. Terenul vieții noastre sociale, fertil aptitudinilor reale, muncii pasionate, refuză el însuși existențele consumate opac, gîndirea sclerozată, nervul acțiunii topit în straturile de vată ale indiferenței. Ne întîlnim mai rar (sau foarte rar) cu destine omenești care să poarte, ca indice definitor, semnul „minus total". Generalizînd, este greu să spui că întîlnim — în proporție cît de cît menționabilă — oameni care „nu fac nimic", care nu participă în nici un fel la efortul colectiv a cărui rezultantă este progresul cotidian.

Rămîne însă (și asta nu-i mai puțin important, nici mai puțin grav !) o arie cu destulă răspîndire, aceea a mediocrității. Cine o populează ?

...Specialistul care nu este decît pe jumătate specialist. ...Activistul cultural care n-are decît o „brumă" de cultură și care, de ani și ani, oferă la casa de cultură același spectacol lipsit de idei, dăunător prin lipsa de gust. ...Organizatorul care abia dacă își „bănuie" îndeletnicirea și de care trag alți zece, la sfîrșitul lunii, să-l descurce ...Meseriașul pe care îl „salvează" (prin topirea incompetenței lui în succesele colectivului) brigada sau echipa ...Profesorul care știe carte și nu știe, și care ar trebui el însuși purtat pe la școli ...Soții care, spre nefericirea lor și a copiilor lor, duc în casă o viață ce nu depășește „mincatul și culcatul"... Etc., etc., etc. !

Mediocritatea, spunea unul dintre cei intervievați în cadrul anchetei de față, este sabia falsă pe lîngă lama de oțel a gîndirii care scapără, fardul care se vrea reprezentarea acțiunii și nu acțiunea însăși. Unde „calcă" mediocritatea rămîne urma de pingea a uritului, lucrul neterminat, moare spiritul...

O.G. era, cu cîțiva ani în urmă, student. Primăvara, toamna, colegii lui jucau fotbal pe un teren apropiat căminului. Îl „trăgeau" și pe el după ei. Îl alegeau într-o echipă. De la o vreme au băgat de seamă că O.G. juca numai la halfie. O toană, și-au zis. Pînă cînd a fost nevoie de un „inter". L-au numit pe O.G., dar el a părăsit terenul.

— Să mă acuzați că n-am băgat gol ?

— Treci la apărare, s-a oferit cineva să facă schimb.

— Să mă acuzați că din cauza mea au intrat goluri ?

Povestea cu halfia era, deci, o filozofie, un concept de viață. La mijloc e mai greu să fii acuzat. Iar O.G. juca „half" nu numai în meciurile întîmplătoare de pe terenul vecin căminului. „Juca" începînd cu așezarea în sala amfiteatrului („din centru nu te mută nimeni"), pînă la calculul meticulos al lui 5 pe care și-l dorea la examene („dar dacă știi cîte ceva din fiecare întrebare scoți un cinci ?" — era fericit !).

Dar „halful" e numai un simbol... Să-l vedem pe cel concret.

„Mă tem de mediocritatea" capabilă să promoveze mediocritate

„Efectele concrete ale mediocrității, notează pe fișa întocmită pentru ancheta noastră, inginerul MARIO DUMA, șeful laboratorului de cercetare telemecanică a Institutului de proiectări pentru automatizări, autor a numeroase lucrări științifice, le întîlnim mai ales acolo unde munca are un etalon. Desigur nu vreau să scriu poezii în laborator totuși în medie nici jumătate din ceea ce fac în cele 8 ore de muncă nu necesită calificarea mea iar asta nu se întîmplă numai cu mine. Restul ? Obligații formale instituite pentru a proteja societatea contra daunelor posibile provocate de mediocrități. Fiecare cercetare reală trebuie bine împlătoșată — cu fișe, rapoarte, referate, note explicative, situații, note de coordonare etc., etc., etc., etc., pentru ca să n-o strice comozii care nu vor să trudească spre a-și depăși condiția diplomei obținută cu calificativul „satisfăcător". În timpul respectiv aș putea produce dublu, dar mă fură leneșii care nu vor să învețe, să îndrăznească a gîndi, să-și ia răspunderi pe umerii lor. Și nu-i poți acuza : ei **atîta știu**, deși au aceeași vîrstă ca și mine, au absolvit aceeași școală și iau un salariu egal. Mă uit cu groază cum sînt delapidat și, vol re-

EUGEN FLORESCU

(Continuare în pag. a II-a)

Combinatul siderurgic Gheorghe Gheorghiu-Dej din Galați. Aspect din sala centrală de comandă de la laminorul de tablă groasă

Modernizări la Colibași

La Colibași a fost conceput, construit cu mijloace proprii și pus în funcțiune un cuptor electric la care s-a realizat prima șarjă de aluminiu topit. Față de vechile cuptoare cu rezistență folosite, noua realizare prezintă avantaje superioare : oferă condiții moderne de exploatare, un consum redus de energie electrică, un randament de două ori mai mare. Acestea au fost și motivele pentru care proiectul noului cuptor a fost solicitat cu interes de către specialiștii altor întreprinderi constructoare de mașini.

V. RAVESCU

VĂ SPERIE PERSPECTIVA (POSIBILĂ) A MEDIOCRITĂȚII?

(Urmare din pag. I)

cunoaște, de multe ori, deși lupt cît pot, sînt nevoit să mă predau. Mă apuc și execut aceste lucrări, care nu necesită învățătura pentru care mi-am cheltuit ani".

„Dacă mă tem de mediocritate? Da, mai ales de aceea capabilă să promoveze mediocrități (C. PILIUȚĂ pictor). Există un ciudat consens unanim al celor ce nu caută, cei ce nu se frămîntă, nu gîndesc, nu sînt organic interesați să creeze ceva care să fie „al lor". N-au probleme, n-au îndoieli, și-au găsit liniștea în nemișcarea capului, a inimii. Ia încearcă dumneata să vii cu neliniștea și dorința dumitale de implinire să vezi cum se solidarizează mediocritățile între ele și cum te privesc peste umăr!"

*

Grav este că mediocritatea, oricît de mic loc ar dirija, deschide supapele domeniului său... tot, mediocrității, și astfel ea devine un rău social inapreciabil. Ni se povestesc două fapte revelatorii:

Cu cîțiva ani în urmă, la o uzină din București a fost adus ca șef de secție un inginer care prin întreaga sa personalitate era un om a cărui minte nu viza niciodată vîrfuri de atins. Drept care lucrurile au mers „de la sine" din ce în ce mai rău și, cînd nu s-a mai putut, oamenii și-au dat seama că „umbra" lui se întipărise pe absolut totul: pe mașini (care nu mai fuseseră remaniate, reîmprospătate și arătau jalnic), pe oameni (nu le mai fusese schimbat echipamentul de protecție, arătau învechiți; apăruse protecționismul, meșteriu tăiau și spînzurau). Au trebuit ani de eforturi ca să se alunge umbra comodului, anchilozatului în gîndire și acțiune.

La o școală din regiunea București a fost repartizat anul acesta un absolvent cu studii superioare. Nici n-a sosit în sat și s-a trezit că este tratat cu răceală afirmată mai ales din partea directorului. Cauza: directorul n-are studii superioare și regula spune că postul acesta se ocupă întotdeauna de omul cel mai bine calificat. Nu ceruse nimeni schimbarea, dar apăruse teama. A început crearea atmosferei care-i spunea noului venit aproape evident: pleacă!

Unde se naște filozofia mediocrității?

Vă sperie perspectiva (posibilă, de ce nu?) a unei vieți mediocre?

Am pus această întrebare unui număr de 30 de elevi din clasa a XI-a de la Liceul „Gh. Lazăr" din București, tineri aflați la o vîrstă a definitivării unei filozofii de viață, și în legătură cu care răspunsurile aduc surprize pe care le vom consemna. Astfel, din 30, au declarat că întrebarea îi frămîntă 26. Tot din 30, 9 elevi cred că vor trăi o viață care depășește media (aduc argumente, își demonstrează convingerile); 5 speră într-o existență bună sau foarte bună, iar 15 își declară (tot cu argumente) convingerea că nu vor depăși nivelul mediu. Unul nu s-a gîndit („de fapt n-am vrut să mă gîndesc", scrie în fișă). Nici unul nu crede că va trăi la un nivel submediocru.

Iată cîteva declarații:

„Sînt convinsă că dacă voi munci așa cum am muncit pînă acum, dacă voi fi la fel de conștiincioasă și serioasă am să pot să trăiesc în viață la un nivel (mai ales spiritual) foarte bun. Am încredere în forțele mele, în capacitatea mea și sînt convinsă că nu voi obosi cheltuindu-mi energia și aptitudinile pentru a putea să mă bucur și să mă mîndresc cu munca mea" (ANCUȚA DANIELA).

„Cred, vreau și am motive să cred că în viață visele mele se vor realiza. Aș dori să am o poziție socială bună. Dar nu cred că este esențialul. Cel mai important este satisfacția morală, spirituală, pe care mi-o va oferi, cu siguranță, meseria mea, iar ceea ce cred că mă va salva de la o viață mediocră este înțelegerea rostului meu, ca om, pe lume plus voința și munca. Cred că omul și la 50 de ani trebuie să rămînă un adolescent matur, dacă mi-e permisă apropierea numai aparent paradoxală, un visător un optimist, fiindcă asta te ajută să depășești platitudinea, te face să mergi înainte" (LILIANA URSU).

...Argumentele optimiștilor. Foarte important de notat, la întrebarea „ce poate asigura succesul unei vieți de împliniri și satisfacții", cu toții citează în ordine: 1. Voința, 2. Munca, 3. Aptitudinile. Dar ceilalți, care sînt și ei jumătate din colectivul anchetat? Surprizele, se pare, abia aici încep cu adevărat.

Există, mai întîi, o categorie de tineri care dovedesc (prin felul cum răspund) că posedă o inteligență vie, dar care (ciudat!) sînt convinși că trebuie să se „resemneze", să se mulțumească cu puțin, unora chiar le este limpede că „a face efort este inutil".

„La 17 ani nu ești coborît încă din sferele Nirvanei. Orice tînăr trăiește criza fiziologică specifică și normală vîrstei. Cînd o depășește — cazul meu, cred — își dă seama că idealurile sînt frumoase, dar aeriene și impalpabile. Pasiunile rămân, dar se mai temperează. Traiul mediu este traiul cel mai des întîlnit. Sînt resemnată cu existența medie".

Recitiți această declarație — bine scrisă — și o să rămîneți uimiți că la 17 ani ai săi, posedînd și limpezimea de formulare evidentă, VIRGINIA M., clasa a XI-a, poate să fie atît de categorică în filozofia ei. De unde resemnarea la această vîrstă? Dintr-o confuzie, care nu este numai a ei: circulă o teorie potrivit căreia a nu trăi mediocru înseamnă un singur lucru — a fi o excepție, o „stea" de cinema, sau un „savant". Bunul simț evident îi face pe tineri să fie modești și realiști. De aici unii trec însă foarte ușor la extrema cealaltă — la **complacere cu situația de mediocri**, pe care încă de pe acum se pare că și-o iau în serios. Din cei 16 care sînt convinși că vor trăi la nivel mediu, 11 declară că, totuși, vor lupta o perioadă să depășească această stare; 5 însă susțin că „n-are rost". **Eu sînt de părere că nu poate să te deranjeze cu nimic această stare de plafonare, de mediocritate a preocupărilor tale" (TIHAN SILI).** Psihologie de blazați, de oameni înjumătățiți la 17 ani? Așa se pare. Există și dintre cei convinși că vor trăi excepțional, 4 care susțin că, dacă vor întîmpina greutăți în realizarea visului, (a se înțelege mai ales reușita la examenul de admitere în facultate) se vor „acomoda cu situația unei vieți mediocre". **„La început cred că m-ar îngrozi, apoi cu timpul mă voi obișnui" (A.M.).**

În asemenea cazuri, ne-a declarat tovarășa **GEORGETA DAN SPINOIU**, cercetător principal la Institutul de psihologie al Academiei, eroarea pe care o fac unii tineri este clasică: este vorba de o falsă înțelegere a excepționalului. A ieși din mediocritate nu înseamnă a „sclipi" în raport cu marea majoritate a masei, a te detașa de ea, a duce o existență aparte, ci a pune în valoare capacitățile tale, a nu lăsa să se plafoneze propria gîndire, propria activitate creatoare.

Unii confundă automat mediocritatea cu profesia, apreciind că sînt meserii predestinate a oferi omului o existență strălucită și altele nu. **„Voi urma o școală tehnică și deci aceasta nu-mi va asigura o existență strălucită" (ILEANA TĂNĂSESCU). „Meseria pe care vreau s-o aleg — farmacist — nu cred că mă va ajuta să trăiesc nemediocru" (I. LĂZĂRESCU).** Iar pentru alții, în mod automat, a nu absolvi un institut superior este egal cu a nu putea face pasul dincolo de mediocritate. Cum explicați?

— Explicația, în asemenea cazuri mi se pare a trebui căutată la întregul ansamblu de factori care contribuie la formarea unui tînăr și îndeosebi în familie, la școală, organizația de tineret din care au făcut parte și care (fie că și-au propus sau nu) n-au reușit să le dea, pînă la acest moment foarte important — clasa a XI-a! — un mod sigur de a-și privi perspectivele, de a-și cunoaște capacitățile. A fi nemediocru nu înseamnă a te înghesui la porțile Thaliei, unde, poate n-ai chemare, ci a realiza o muncă de calitate, în acel domeniu în care dovedești aptitudini. Plafonarea este posibilă, indiferent de meserie; se poate plafona și artistul, și savantul, și muncitorul...

Lupta împotriva mediocrității se pune, deci, egal pentru toate profesiile, este lupta contra rutinei, a anchilozării, a lenei intelectuale.

Pînă la ora asta, confirma și profesorul emerit **ION FOPESCU**, director adjunct al Liceului „Gh. Lazăr", școala nu reușește adesea să spună elevilor adevărul despre ei înșiși. Studiul posibilităților copiilor — și deci indicarea acelor direcții în care, activînd după absolvire, ei ar scăpa de mediocritate — se face încă empiric, unii profesori au o viziune mult prea „parcelată" asupra elevilor lor. Deseori intervin și părinții, care vor să facă din copii altceva decît aceștia sînt chemați să facă. Se nasc confuzii surprinzătoare și, uneori, grave. Anul trecut, o elevă care a terminat liceul — „numai cu 10", a dovedit că, de fapt, era pregătită mult mai slab. Sau cazul unui actor tînăr, Florian Pitiș, care a învățat tot aici și care probabil datorită unei nepriceperi, ori a unei grabe, nu i se detectase drumul cel mai bun, potrivit aptitudinilor sale: după aprecierea școlii, lui nu-i era hărăzită decît o existență submediocră, în timp ce același tînăr a terminat Institutul de teatru ca șef de promoție, cu calificative excepționale, plus cîteva medalii de aur la concursuri internaționale. Cum de a fost evitat în cazul lui destinul mediocru? Cum de s-a transformat el la o distanță de numai cîteva luni? Simplu: ceea ce nu făcuse școala a făcut un actor de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", Petre Gheorghiu, care a condus un cerc dramatic și care a descoperit aptitudinea esențială a lui Pitiș. **Cît de important este a face această descoperire s-a văzut în faptul că pînă și la acele materii la care în școală obținea rezultate slabe, în institut, știindu-și țelul, a completat golurile, ba a fost foarte bun.** Iată de ce ar fi poate necesar ca, odată cu rubrica notelor din catalog, școala să întocmească pentru elev și o fișă psihologică, în care să se definească, de fapt, personalitatea lui, calitățile lui, posibilitățile de afirmare. O asemenea oglindă ar fi mai mult decît utilă pentru evitarea unor traiectorii anoste în evoluția tinerilor noștri. Dar pentru asta se cere o pregătire specială a pedagogului, o colaborare de altă natură decît în prezent cu părinții, psihologii cu medicul școlar etc Ar trebui să ne gîndim și să cercetăm mai mult, mai profund aceste relații extrem de importante pentru a depista la fiecare tînăr filonul de aur pe care cu siguranță trebuie să-l aibă.

Mediocritatea și... bugetul de timp

În ceea ce mă privește, ne spunea inginerul Mario Duma, mă tem de acele cauze ale mediocrității care pot veni și din direcția mea. Să nu simplificăm însă lucrurile mai mult decît e permis. Profesional, meseria de cercetător mă obligă să trăiesc în permanență nu numai la nivelul lui **azi**, dar trebuie să ajut și la crearea a ceea ce va fi **mîine**. Depășirea permanentă face, deci, parte din meserie, nu pot exista fără ea. Cum bat pasul pe loc, cum devin inutil. Dacă vreți însă să găsiți în mine, totodată, și pe violonistul amator, și pe cel ce discută de la nivelul aceleiași priceperi, probleme de teatru, n-ați nimerit bine. Aici sînt un mediocru: n-am timp! Ion Barbu (Dan Barbilian) nu este un fenomen de masă. Și apoi, nu vreau să fiu rău, dar îl socotesc la fel de puțin pregătit pe un dramaturg care n-are idee de cibernetică sau cristalografie, ca și pe un inginer care n-are habar de dramaturgie.

— Există soluții?

— Nu știu, dar se cunosc paleative: — grijă de timp în cel de al doilea „opt"; — în revistele de profil cultural să găsim destule materiale pentru nespecialiștii problemei în discuție.

— Problema este reală, ne-a spus, comentînd aceste opinii, tovarășul **TUDOR ȚOPA** cercetător științific principal la Institutul de științe pedagogice. Timpul în epoca noastră devine capitalul cel mai de preț și în fața uriașei cantități de informații unii se sperie*). De fapt lucrurile se reduc la contradicția dintre specialitate și universalitate. Cazul lui Ion Barbu poate fi citat (genialitatea însăși nu este un fenomen de masă), raportul trebuie însă mai dialectic: a fi universal (deci multilateral, deci nemediocru) nu înseamnă neapărat a-ți însuși toate domeniile științelor particulare. Sînt de acord că este o dovadă de incultură a nu avea măcar idee despre cibernetică, fiind o știință de confluență a tuturor științelor, dar nu același lucru se întîmplă cu celălalt exemplu, cristalografia. Dacă dramaturgul nu cunoaște jaloanele esențiale ale științelor naturii este, într-adevăr **incult**; același lucru se întîmplă cu cibernetic**ianul care n-a auzit** de Shakespeare. De ce? **Fiindcă și Shakespeare și cibernetica stau față în față în mod egal cînd este vorba de datele esențiale pe care le pot furniza pentru cunoașterea naturii, vieții, societății, a omului.**

Simptomul unei renunțări, al înfrîngerii în fața greutăților (reale!) pe care epoca modernă le pune omului care vrea să-și depășească propria condiție stau și în comoditatea unor spirite cum s-a spus, dar deseori, și în lipsa unei adecvate asistențe sociale.

— Ce soluții propuneți?

— O mai mare insistență pe linia unei culturi umanistice a masei. Faptul, deosebit de necesar, este facilitat de o condiție excepțională — toată populația trece azi prin școală — și care modifică însuși conceptul de masă. Sentimentul înfrîngerii, al acomodării (explicite sau nu) cu traiul mediocru (mulți nici nu știu ce înseamnă asta!) vine mai ales din ignoranța felului în care se poate integra valoarea muncii fiecăruia în umanitate. Practica obișnuită arată că, de obicei, cînd omul potrivit se află la locul potrivit, avînd prezent sentimentul utilității sale, saltul peste bariera mediocrității este sigur.

(Partea a doua a anchetei va fi publicată în unul din numerele viitoare).

---

x) Statistica arată că, numai la noi, în țară, se publică anual peste 3.000 de volume, din toate domeniile. Cantitatea de material informativ transmisă de asemenea, de presă, radio, televiziune e imensă.

ANCHETA NOASTRĂ

„Dilemă" în bibliotecă...

Expoziție de artă populară

PITEȘTI (de la corespondentul nostru)

Una dintre cele mai interesante expoziții de artă populară s-a deschis în orașul Pitești. Ea conține o bogată colecție de icoane pe sticlă rod al creației celor mai de seamă artiști populari (Ilie Poenaru, Dionisie Iuga, Savu Moga, Ion Pop, Ion Lințeș, Ana Deț, și alții). Aceste capodopere robuste ale gustului țăranului român, izvorîte din profunzimile vieții, caracterizate prin căldura omenească și nota mișcător de naivă au fost culese cu pasiune de pictorul Virgil Demetrescu-Duval, de-a lungul unei perioade de 15 ani poposind prin satele și pe la stînile din Ardeal și Maramureș. Colecția sa mai cuprinde cîteva măști populare din regiunea munților Vrancei, Bucovinei, obiecte de artă populară în lemn (furci de tors, clește de lemn, obiecte de uz casnic), piese ale ceramicii românești și a naționalităților conlocuitoare și un mare număr de ouă de paște pictate, din diverse zone folclorice.

Vernisajul expoziției a constituit pentru iubitorii artei populare un prilej fericit de a fi prezenți la o adevărată lecție de artă populară ținută de zelosul colecționar.

PESTE 700 DE SPECTACOLE

DEVA (de la corespondentul nostru)

Recent, Teatrul popular din Hunedoara a împlinit 10 ani de activitate artistică, timp în care peste 130 de actori amatori au dat viață unor personaje memorabile. Dintre creațiile care s-au bucurat de un deosebit succes amintim cîteva: „O zi de odihnă" de Kataev, „Omul care a văzut moartea" de Victor Eftimiu, „Doctor în filozofie", de Nușici, „Bolnavul închipuit", de Molière, „Take, Ianke și Cadîr" de Victor Ion Popa.

În cei 10 ani au fost prezentate peste 700 de spectacole. Nu peste mult timp va avea loc premiera unei alte piese, „Nota zero la purtare" de V. Stoenescu și O. Sava, așteptată cu mult interes de către publicul hunedorean.

OVIDIU BĂDINA:

„CERCETAREA SOCIOLOGICĂ CONCRETĂ"

Cartea cu titlul de mai sus reunește în paginile sale cele mai semnificative momente de constituire a sociologiei concrete românești. Situîndu-se în dezacord cu încercările care înlocuiesc faptul social concret cu generalitatea principiilor, autorul pune în lumină importanța observației directe, conexiunea acesteia cu toate disciplinele care duc la întemeierea unei sociologii, evidența faptului social concret de la care trebuie să pornească investigația și analiza sociologică, capabile să ducă, în ultima instanță, la sinteze teoretice. În această direcție se înscriu preocupările celor mai reprezentative figuri ale culturii noastre naționale — urmărite în paginile cărții. Pornind de la cadrul social-istoric — în care au avut loc evenimentele unei etape istorice, de la aspectele multiple de ordin social care au conjugat la promovarea unor idei înaintate, autorul le introduce în textura de documente, lucrări monografice, de etnografie și folclor, pentru a dezvălui rolul ce l-au avut acestea în realizarea unei sociologii concrete. Firul evolutiv al acestora din urmă se întinde de la cele mai îndepărtate mărturii lăsate la începutul secolului XVII la Spătarul Milescu, la care se adaugă apoi bogata activitate a lui Dimitrie Cantemir, cercetător neobosit al cadrului etnografic, social și istoric, așa cum îl găsim în Descrierea Moldovei. *Constatări reale aduc scrierile iluministilor ardeleni, între care I. Budai Deleanu, alături de însemnările de călătorie ori memorii ale unor patrioți ca D. Golescu, D. Bolintineanu, C. Boliac, Ion Codru Drăgușanu și alții. Sînt desprinse din scrierile acestora referințele directe la starea socială a țării, încercările comparative față de alte popoare în ceea ce privește progresul material și spiritual făcîndu-se aprecieri și interpretări adecvate, vizîndu-se prin toate aceste elemente idealuri sociale înaintate. O contribuție de seamă la cunoașterea fenomenului social — aduc medicii N Manolescu, C. I. Istrati, C. Caracaș, I. Felix etc., care vizează în cercetările lor cauzele de ordin social care favorizează apariția unor boli sau maladii. Importante rămîn pentru o sociologie concretă, cercetările monografice care își găsesc un loc de seamă în activitatea lui Ion Ionescu de la Brad, Hașdeu, cu toate că ele se fac într-un mod restrîns și cu raportare directă la un domeniu ca cel al agriculturii ori al lingvisticii. Același rol de pionierat l-au jucat rubricile economice și chestionarele, întreprinse de presa muncitorească de la noi asupra condițiilor de viață ale muncitorilor.*

Acțiunile de mai sus marchează doar începutul acelei ample acțiuni monografice, care își face loc la începutul secolului nostru în sociologia românească, atingînd cea mai înaltă dezvoltare prin școala sociologică de la București, organizată și condusă de Dimitrie Gusti. Partea a doua a lucrării ne introduce în cunoașterea școlii sociologice și a celei monografice de la București, însoțite de limitele lor, dar de o importanță hotărîtoare pentru sociologia concretă românească. Meritul acestei orientări constă în aceea că a întreprins în mod organizat și sistematic cercetările concrete ancorînd în realitatea socială, subliniind rolul factorilor materiali și spirituali, dînd primat în munca de cercetare a unor „unități sociale" cum ar fi — satul, familia, orașul etc. Dimitrie Gusti elaborează astfel premisele teoretice pentru transformarea sociologiei în ceea ce el numea „sociologia militans" pusă deci în slujba activității de transformare a realității sociale, prin cercetări obiective, verificabile. Alături de Institutul social român își duce pentru o perioadă activitatea Institutul social Banat-Crișana, Institutul social român din Cluj etc. Acțiunile de cercetare monografică în anii celui de-al doilea război mondial relevă continuitatea lor pînă în anii de după eliberare, cînd cercetarea realității sociale este îmbogățită printr-o metodă mai adecvată la fenomenul cercetat, prin interesul sporit pentru viața muncitorilor pornindu-se de la schimbările survenite în viața țării. Cartea îndeamnă pe cititor să ia în seamă nivelul la care a ajuns cercetarea sociologică concretă — mai ales în perioada interbelică, explicînd determinantele acesteia care i-au imprimat limitele firești, dar evaluîndu-se și meritele pe care le-a avut, ecoul, și, în mod plauzibil, influențele resimțite ori de cîte ori se procedează la analiza fenomenului social. Cu toate acestea se simte nevoia unei adînciri în cunoașterea realității sociale, prin legătura pe care autorul o presupune doar, între concret și generalizare. Redarea cantitativă lărgește — dar nu părăsește uneori inexplicabil perioade ca cea de la 1848 în cercetarea, în cunoașterea fenomenului social. Fără îndoială că toate aceste considerații nu diminuează valoarea reală a cărții care vine să îmbogățească proaspăta bibliotecă de filozofie și sociologie.

VASILE VETIȘAN

ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI

ÎN COOPERATIVELE AGRICOLE DE PRODUCȚIE

Fiecare brigadier — un tehnician

Dezbaterea inițiată de „Scînteia tineretului" se bucură de un larg ecou în rîndurile cititorilor. Din poșta sosită în ultimele zile la redacție am reținut cîteva opinii.

N-avem decît de cîștigat

De mai mulți ani lucrez ca inginer agronom la cooperativa agricolă din Goicea Mare. Din rîndul tinerilor mi-am format, în acest timp, brigadieri destoinici ca Florea Bogatu, Constantin Iordache, Maciu Dobre, Ștefan Bichea, Nicolae Diaconu. Am mare încredere în ei pentru că m-am convins adesea că știu să traducă în fapte o îndrumare tehnică pe care le-o dau. Dar, și după absolvirea cursurilor de specializare cu durata de șase sau opt luni, au rămas aceiași foarte buni executanți. Numai atît! Se observă un gol, un minus în pregătirea lor profesională. Cursurile fără frecvență pe lîngă liceele agricole de specialitate, la care să fie înscriși cei mai buni dintre membrii fiecărei cooperative agricole ar fi cea mai indicată modalitate de a îmbunătăți situația existentă acum.

Fiind vorba de cuprinderea unor oameni care au întrerupt de mult școala, aș propune ca durata cursurilor să fie de cinci ani.

Se pune problema aplicațiilor practice. Am convingerea că în cooperativele agricole brigadierii — elevi la cursurile fără frecvență ale liceelor agricole — pot efectua, sub îndrumarea noastră, a specialiștilor, lucrări practice în condiții deosebit de bune. De altfel, și pînă acum tot cu sprijinul direct al brigadierilor am efectuat o seamă de experiențe în cadrul cooperativelor agricole. La Goicea, unde lucrez, numai anul trecut, în cadrul brigăzilor de cîmp și legumicole, au fost organizate numeroase experiențe, urmărindu-se comportarea în diferite condiții agrotehnice a 15 hibrizi dubli de porumb, a 5 linii de fasole etc.

Toate acestea mă determină, o dată în plus, să susțin că este deosebit de valoroasă ideea înființării pe lîngă liceele agricole a cursurilor fără frecvență, care să cuprindă pe cei mai destoinici țărani cooperatori.

Ing. ION PERȘINARU
de la cooperativa agricolă de producție Goicea Mare, raionul Băilești

O rezolvare necesară

Am urmărit cu atenție și interes ancheta întreprinsă de ziar pe tema „Fiecare brigadier — un tehnician". Cu toată convingerea subscriu la ideea calificării brigadierilor și a altor cadre cu experiență și de perspectivă din cooperativele agricole, pe lîngă actualele licee agricole și școli tehnice de specialitate.

Importantele sarcini ce stau acum în fața agriculturii nu pot fi traduse în fapte decît cu oameni pregătiți. Președinții cooperativelor agricole, brigadierii și nu peste mult timp chiar și șefii de echipe, pentru a putea asigura o îndrumare competentă este neapărat necesar să aibă cel puțin pregătirea unui tehnician. Numai cursurile de trei și șase luni pentru brigadieri, care funcționează în prezent, nu mai pot asigura brigadierului cunoștințele necesare. Impuse de viață, în organizarea pregătirii cadrelor, acestea au corespuns anilor 1955—1960.

Eu aș propune ca Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, să se ocupe de organizarea cursurilor fără frecvență pe lîngă liceele agricole. S-ar putea ca cheltuielile de școlarizare să fie suportate de către cooperativele agricole în cazul că elevul promovează cu bune rezultate fiecare examen, iar specialiștii din unitățile agricole să fie stimulați pentru îndrumarea elevilor-brigadieri în timpul efectuării problemelor practice.

Calificarea brigadierilor ar avea și o influență pozitivă în rîndul celorlalți țărani cooperatori, ar stimula mai mult interesul lor pentru îmbogățirea cunoștințelor agricole prin participarea la învățămîntul agrozootehnic de masă. Brigadierii ar putea, în asemenea condiții, să fie buni lectori la aceste cursuri, evitîndu-se astfel solicitarea unor cadre didactice care, și așa, nu pot cunoaște în mod corespunzător problemele pe care le ridică munca practică din unități.

Dintr-un sondaj făcut în raionul nostru, peste 50 de tovarăși brigadieri ar dori să urmeze cursurile fără frecvență care s-ar putea organiza la liceul agricol din Focșani.

ION GRIGORAȘ
vicepreședinte al Uniunii raionale a cooperativelor agricole — Panciu

Pentru completarea studiilor

În opiniile grupate la rubrica „În cooperativele agricole: Fiecare brigadier — un tehnician" s-a argumentat necesitatea înființării cursurilor fără frecvență pe lîngă liceele agricole. Într-adevăr, este o problemă care, rezolvîndu-se, va avea un deosebit efect pozitiv asupra producției. Experiența și pasiunea pentru muncă a celor mai buni brigadieri, șefi de echipe, președinți vor putea fi mai bine valorificate.

Eu am o propunere. Gîndesc că ar fi foarte bine dacă la cursurile fără frecvență ar fi acceptați și absolvenții fostelor școli profesionale agricole, dîndu-li-se astfel posibilitatea completării studiilor, realizării aspirațiilor manifestate atunci cînd și-au propus să se pregătească în una din meseriile agriculturii. Sigur, primirea să se facă tot pe baza unor recomandări date de unitățile agricole în care lucrează și fără îndoială, pe baza examenului de admitere.

ION GH. BĂDĂI
absolvent al Școlii profesionale agricole Strehaia

PE VATRA FOCULUI HAIDUCESC

La orele 10 ale acestei dimineți de început de primăvară, soarele răscolește apa amorțită timp de o iarnă pe iarbă, pe pămînt și pe stînci. E cu alte cuvinte peste tot un surîs vizibil de primăvară. Apa și asfaltul scot aburi permițîndu-ți la un moment dat să le confunzi și să ai senzația că ai putea lua-o la fugă pe apa Oltului pînă sus.

Gîndim și dorim, pur și simplu, întîlnirea cu Lotrul. Așteptăm cu înfrigurare clipa cînd ne vom cățăra pe tulpina de apă a acestui rîu urcînd pînă-n vîrf, la izvoarele lui. O poartă imensă de piatră, alcătuită din cîteva stînci țintuite pe zări în care vîntul a tăiat, ca în lemn, forme de stîlp și scîndură și o rafală de lumină brusc răcorită venind printre stîncile acestei porți ne atrage atenția că am și ajuns deja la Gura Lotrului. Aburul adus cu noi de la Rm. Vîlcea, pe Olt și pe șosea în sus, s-a înăsprit și s-a ghemuit sus în lumina munților alcătuind un nor gri-alburiu, nici fierbinte nici rece din care a început să ningă cu ghiocei. Valea sălbatică încă și aerul tare ne dau senzația că între palele de vînt iscate și ele dintr-odată, florile zburdalnice ale ninsorii se orînduiesc ca niște albe litere de tipar, invitînd memoria fără gol a naturii să recompună istoria, niciodată cu altfel de literă scrisă, a Lotrului.

La începutul acestei istorii, desigur, sînt Munții Paringului cu pădurile lor, cu iezerele și cu izvoarele. La începutul graiului în aceste locuri sînt desigur păstorii cu fluierul și cu doina păzind focurile și lîna de aur a turmelor crescute pe această veselă gură de rai. Apoi, legendara Țară a Loviștei, vatră strămoșească de aproape 200 km. p. pe care și-au aprins focurile primele dinastii ale libertății pămîntului românesc.

Codrii încep să ne împresoare dintr-o parte și alta aliniindu-și copacii aproape însuflețiți. La poalele acestui codru verde au strălucit în vremuri întunecate scînteile de aur ale focurilor aprinse aici de haiduci. Lumina lor ne atinge chipurile izbucnind din legendă. Patru dintre zecile de căpetenii ale libertății s-au gîndit s-o mențină și în cîntec și pe pămînt, întemeind sate cu nume născute din numele lor. Totul pare în marea depărtare a timpului simplu. Breazu a întemeiat Brezoiu; Mălai — Mălaia; Ciungul — Ciungetul și Voinea — Voineasa; s-au zidit sobele, s-au născut întîii copii, s-au înălțat și au înflorit stîlpii dorului. Totul, rămas așa în vechile lui coordonate istorice și naturale tremură cumplit de frumos și de liniștit.

*

Iată-ne la Voineasa „în corpore". Biată vanitate reportericească cum te-ai mai spulberat într-o clipă! A fost de ajuns să privim harta — acea hartă pe care o găsești în toate birourile I.C.H., în mintea și inima fiecărui constructor, care a devenit familiară tuturor localnicilor, de la elevul de școală, pînă la bunicuța care a învățat de curînd că acasă, în munte, poți ajunge nu numai cu pasul, ci și făcînd semn cu mîna unui camion ce urcă la Voineasa sau mai departe — și am înțeles că șantierul de la Lotru nu poate fi cunoscut pe de-a-ntregul nici într-o săptămînă.

La 20 de km mai în sus de prima vatră a focului haiducesc, ne întîmpină, urcînd muntele și istoria, izvoarele celei de a patra lumini pe care constructori încercați și înzestrați cu puteri demiurgice în urma bătăliei lor cu Bicazul și Argeșul, o zămislesc, străduindu-se să se apropie de momentul cînd puterea Lotrului va alerga ca un sînge luminos prin arterele electrice ale patriei. De aici, de la Mălaia, contactul nostru cu șantierul întins pe o lungime de sute de km prin văi și pe coastele munților devine febril. O deschizătură în inima muntelui de pe al cărui fronton de stîncă masivă ne întîmpină prima carte de vizită a constructorilor, are grafic de producție cu simboluri statistice grăitoare, ne duce pînă la un loc prin galeria de fugă și ne permite să străbatem cu închipuirea deocamdată 6 517 m, pentru a ajunge la Centrala electrică de la Ciunget. Acolo în satul haiducului Ciungu, cele trei turbine tip Pelton, de 170 MW fiecare ale centralei electrice subterane, amplasate în masivul Fîntînele, la o adîncime de 140 m, vor lovi Lotrul răsturnat de mîinile omului prin galeria forțată lungă de 1 344 m pînă îi vor preface în scînteie electrică fiece undă: 500 MW de lumină vor izvorî din turbinele hidrocentralei justificînd încă o dată numele de Fîntînele, dăruit din vechime cu duioșie masivului care, astfel se va simți îmbogățit cu o adevărată fîntînă a soarelui, mai strălucitoare și mai plină de energie decît cele zidite pe Bistrița și pe Argeș.

Pentru a ajunge la Ciunget, Lotru și afluenții lui se vor odihni pregătindu-și puterile în cîteva lacuri de acumulare. Patru dintre ei se vor opri pentru start în lacurile de la Jidoaia, Lotru aval, Galbenul și Petriman, iar Lotru, împreună cu 82 de afluenți, în marele lac de la Vidra. 135 km de tuneluri vor scurta simțitor drumul spre această ultimă întîlnire.

O ninsoare calmă ca aceea de la începutul zilei, ne îndeamnă să pornim spre marele baraj de la Vidra. Dimensiunile i le cunoșteam și totuși le vrem măsurate cu ochiul și cu simțirea. Vrem pur și simplu să ne închipuim liniștea și înfrigurarea celor trei sute de milioane m.c. de apă, oprite acolo sub vîrful Paringului la o înălțime de 1 289 m, ca o picătură uriașă de rouă gata să se rostogolească spre uzină pe o pantă de 800 m. Un baraj înalt de 122 m, lung de 338 m, lat de 430 m la bază și de 10 m la coronament, va dirija cu siguranță și trăinicie, destinul acestei uriașe picături, renunțînd datorită înțelepciunii proiectanților pentru prima dată la puterea cimentului.

Împrăștiați pe cîteva șantiere, 2 000 de oameni au și luptat deja timp de un an pentru înfăptuirea îndrăznelii lor creatoare. Sîntem la Lotru, tocmai în zilele unui asemenea bilanț optimist. Concluziile lui au tăria de a pune în mișcare visuri și mai înalte, rezerve umane sporite, o adevărată societate de constructori cu o viață spirituală consolidată deja.

PANORAMĂ

1. La Ciunget, 5 minute
2. Biografii dăruite luminii
3. Istoria unor deveniri
4. Nopțile Lotrului sînt romantice
5. Invitații pentru reporteri
6. Jurnal de anticipație

LA LOTRU

1 Sarcina reporterului care de la Voineasa a făcut cale întoarsă vreo 10 kilometri, pentru a o apuca apoi la dreapta, pe valea Latoriței, de desubtul căreia la peste 100 de metri lucrează „lotul Mălaia", se știa de la bun început că va fi întrucîtva mai ușoară. Căci nu era singur. Spre Ciunget — locul viitoarei uzine — s-a îndreptat și fotoreporterul, uneltele acestuia, sensibile la foșnetul primăverii din muguri ca și la vibrațiile stîncii sub dalta energică a sculptorilor de tunele, putînd suplini incapacitatea evidentă a cuvintelor de a reda, fie și aproximativ, dinamica imagine a prefacerilor de-aici. Drept pentru care dăm prioritate imaginilor — realizate exclusiv în acest loc — iar cît privește spațiul rezervat reporterului prezent la Ciunget, ne mărginim a transcrie brut cîteva fapte din carnetul său de însemnări.

*

Patru scîntei. Patru fulgere scurte, transmise înăbușit în învelișul unui cablu urzit ca un fir de borangic la peste o sută de metri în inima muntelui și întreg universul se cutremură. Patru explozii își trimit, din adîncul galeriei de acces principal, pînă departe, pe orizontală și pe verticală, semnele biruinței. Codrii răspund frățește ca altădată la chiuitul haiducilor. Minerii simt liniștea valurilor și părăsind adăpostirea, se fac, în ciuda fotoreporterului, nevăzuți, pentru a nu știu cîta oară în gura tunelului.

Apoi din nou: patru scîntei, patru fulgere, patru explozii. Și iar minerii...

Exploziile sînt ca bătăile inimii. Regulat, zvîcnesc din adîncuri, din pieptul muntelui, dovada cea mai concludentă că aici e viață. Bătăile inimii sînt aici exploziile. Artificierul Ion Lupuianu, o veche cunoștință. Ni l-a prezentat televiziunea într-un moment notat cu litere deosebite nu numai în biografia personală ci a întregii epopei de pe Argeș. Vi-l amintiți? Ultimul atac la galeria de fugă la Rotunda; Lupuianu a fost cel care, acolo, a aprins fitilul ultimei explozii.

Alternanța pușcăturilor și pătrunderea minerilor în galerie se fac la intervale scurte. O dată cu minerii pătrund în galerie autobasculante de mare tonaj care scot afară stînca sfîrtecată. Și încărcarea e mecanizată; sectorul mecanic a adoptat un excavator tip Brăila, care are un randament superior utilizărilor folosite pînă acum. Tunelul care va deschide drum spre viitoarea hidrocentrală a atins, în ziua în care ne aflam pe șantier, 160 m. Cu noile metode de lucru, înaintează rapid și precum ne spun constructorii va înainta și mai rapid. O dovedesc bătăile inimii.

2 Am întîlnit-o în încăperea în care-și au sediul organizația de partid, comitetul U.T.C. și sindicatul. Întocmea un plan de muncă. La cei 27 de ani, Elena — cunoscută în tot șantierul ca „sudorița" — este secretară a organizației de partid din sectorul mecanic.

Aproape cu oricine stai de vorbă la Ciunget, cel dintîi lucru pe care ți-l spune este că a venit de la Argeș. Într-adevăr, peste 85 la sută din oamenii șantierului au o asemenea carte de vizită care impune respect, începînd cu personalul cantinei și terminînd cu inginerul Gheorghe Cocoș, care la 37 de ani a fost numit director general.

Elena Vitan n-a lucrat la Argeș, dar nici biografia ei nu e mai puțin impresionantă. De la 16 ani trăiește numai pe șantier. A început la Bicaz, la Stejarul, la „tunel ieșire". Acolo a învățat meseria. La cursurile de calificare a avut un coleg, pe nume Cornel Vitan. Amîndoi au devenit sudori. Amîndoi au lucrat pînă la terminarea Bicazului, apoi tot împreună au lucrat la Pîngărați, Vaduri, Piatra Neamț, Bacău I, la toate centralele de pe Bistrița. Zece ani au închinat Moldovei. Din iunie, anul trecut, au venit la Lotru. Tot amîndoi. Nici nu se putea altfel. De 7 ani doar, Elena și Cornel poartă același nume. Au și doi copii, Cornelia de 6 ani și Corneliu de 3 ani. Recent, la Cluj, un apartament a fost repartizat familiei Vitan. Cornel, originar din această regiune, era plecat să-l ia în primire.

Nu-i ușoară viața de șantier. Și-i în firea omului să-și așeze odată și-odată casa într-un loc. Se gîndește cumva Elena la asta?

— Deocamdată nu, avem Lotru, dar...

— Cîțiva ani, deci.

— Știu eu, răspunde „sudorița", și-și însoți îndoiala cu un zîmbet visător.

Ciudat suflet mai au constructorii!

3 La galeria de acces principal lucrează brigada lui Pavel Oțet; 500 de metri mai sus pe apa Latoriței, la galeria de acces secundar — G-100, cum i se spune — lucrează brigada lui Tudor Moraru.

Două nume binecunoscute. Argeșul poartă ecou de baladă întrecerii lor creatoare de ritmuri noi în arta străpungerilor.

— Cum stau? ne interesăm noi.

— Aveți puțină răbdare. Fac încălzirea.

*

— Nu-i Vasile Nicolae? Muncitorul acela care...

Interlocutorul mă întrerupe zîmbind.

— Poate vreți să spuneți maistrul, precizează secretarul U.T.C. al șantierului.

— Nu vă mirați. A fost la Argeș muncitor, acum aici, la Lotru, e maistru. A făcut școala la București. Și Petre Popescu, Ion Răduc, Gheorghe Sofran. Și mai sînt. Promoții 1966.

Zboară anii sau cresc oamenii repede?

*

S-au întîlnit la Bicaz:

— Habar n-ai, nu s-a mai făcut așa ceva. Să vezi numai ce-o să fie.

Apoi, la Argeș:

— Bicazul, spui?! Să vezi baraj aici, ca să nu-ți mai spun de uzină. Centrală subterană, ce te uiți așa. Nici în poveste.

Acum, la Ciunget:

— Să vezi aici șantier. Sute de kilometri, cîteva regiuni.

Și nu ne lasă pînă nu ne dezvăluie, ca un general, toată panorama luptei, pe care parcă el personal o conduce. Ne vorbește de puncte de lucru la care accesul oamenilor ca și al materialelor este posibil și se va realiza numai cu elicopterul, auzi, cu elicopterul; ne înșiră cu precizie milimetrică lungimea tunelelor și viaductelor, numărul captărilor și al stațiilor de pompare, despre centrala de 500 megavați, despre șoseaua care va merge pînă în uzină, despre baraj și despre nu știu cîte altele. Îl ascultăm; ne plac pasiunea și înflăcărarea lui. Și așteptăm cu nerăbdare următoarea întîlnire.

Ce ne va spune atunci?

4 Am numit construcția hidrocentralei, cea de a treia cucerire a munților. O cucerire la care iau parte, ca la un plan strategic, trei dinastii de constructori. Bicazul, cu experiența pionieratului și a romantismului prelungit; Argeșul, cu valorificarea acestei experiențe și alte condiții tehnice; și Lotru — simbioză a primelor două și început al unei noi dinastii.

Într-o baracă modestă, care nu poate fi comparată nici pe departe cu marile ateliere ale unui institut de proiectare, am făcut cunoștință cu a treia dinastie. Șase tineri, promoția 1966 a Institutului de Construcții, toți cu rezultate foarte bune la învățătură, toți cu dreptul de a-și alege locul de muncă, au ales Lotru. Au acum exact șapte luni de cînd, alături de titlul de inginer, are nevoie de acumulări și rapide și calitative.

Petre Vanec trebuia să proiecteze un pod cu deschiderea de 30 m. Simplu — ar putea spune cineva. Pod cu piloni de beton. Metodă clasică. Peter a preferat însă o „mutare" mai îndrăzneață, mai ingenioasă, mai economică: un pod suspendat pe cable. Podul proiectat de el este primul pod suspendat pe cable, construit la noi, pe care vor circula autocamioane. Și este 30 pînă la 40 la sută mai ieftin decît podurile clasice.

Cuvîntul meticulos a început să facă parte, ca și anul nașterii, ca și profesia, din biografia lui Florin Lăcătușu. Ori de cîte ori poartă și titlul de constructor.

Dacă într-un atelier de proiectare al unui institut șapte luni sînt egale, de cele mai multe ori, cu o perioadă de „acomodare", aici, la Lotru, în șapte luni trebuie să intri în prima linie a muncii. Marele șantier nu se poate mulțumi cu acumulări lente, cu șahiștii care preferă mutările în plic. El vine vorba despre el, toată lumea cade de acord că este unul dintre cei mai meticuloși proiectanți. Meticulos, dar nu lent ori greoi în gîndire — te previne șeful atelierului de proiectare. Pentru Florin meticulos este sinonim cu a analiza fiecare soluție foarte atent, cu a concepe fiecare soluție în mai multe variante, cu a alege din acestea pe cea mai bună. Proiectul pentru stațiile de epurare a apei din colonia Mănălăiasa a întrunit sufragii maxime pentru soluțiile constructive și economice. Ca și proiectul lui Paul Medrea, pentru centralele termice. Ca și proiectul lui Vanec și Amărăștescu pentru stația de compresoare de la barajul Vidra.

...Nopțile cu lună ale Lotrului au trăit în decursul veacurilor romantismul dulce al ciobanilor ca și pe cel zbuciumat al haiducilor. Cu proiectanții, și tovarășii lor de muncă — desenatorii, ele descoperă acum pe cel de-al treilea: al creației și pasiunii. În nopțile cu clar de lună (cei șase ingineri obișnuiesc să lucreze pînă noaptea tîrziu, să-și comenteze și să-și analizeze proiectele ca în cele mai aprinse seminarii studențești) aceștia pot fi văzuți ca o recompensare a efortului prelungit din timpul zilei, jucîndu-se în zăpadă, coborînd pe deideluș cu săniuțele, ca niște copii. Oricît s-ar părea de ciudat, în acest peisaj dur și sălbatec, nopțile Lotrului sînt romantice.

5 Telefonul tovarășului Dumitru Barbu, secretarul comitetului U.T.C. al ICHL (același Barbu pe care l-am întîlnit ca mecanic la Argeș, apoi ca activist al comitetului U.T.C., apoi ca secretar al comitetului de partid) sună mereu, la intervale foarte scurte.

— Alo, tovarășe secretar, trimiteți-ne și nouă unsprezece invitații pentru seara cultural-distractivă.

— Și nouă — zece.

Inițiativa și fantezia pot lucra la orice altitudine. Seara culturală despre care vă vorbim a avut loc la o altitudine de 1 200 m. într-o baracă amenajată club, într-o joi și într-o seară de iarnă cînd frigul tăia, ca o pînză de fierăstrău, fața. Tinerii, pășind pragul barăcii, au găsit înăuntru ambianța și căldura necesară. Cum s-a desfășurat seara cultural-distractivă? Primii apar în scenă orchestra și soliștii de muzică populară. Interpreții — tinerii înșiși. Aplauzele spectatorilor au parcă ceva din rezonanța peisajului de-afară. Pe scenă — muzica ușoară, deși ea este interpretată de oameni cu greutate: proiectanți, electricieni, șoferi etc. Muzica ușoară invită în scenă și cel mai îndrăgit oaspete recitator".

— Atențiune, atențiune — începe concursul „Cel mai bun recitator".

Fata care face această comunicare, și care e frumoasă ca o crainică de televiziune, este o pricepută desenatoare. Șantierele și poezia sînt pentru ea o pasiune comună. Ea, împreună cu Gheorghe Bratu și Achini Badiu au cules de fapt cele mai multe aplauze pentru poeziile interpretate.

— Urmează... surpriza serii.

Băieți și fete se prind în joc în jurul unei sfori. Pe sfoară sînt prinse zeci de pachețele. Fiecare băiat și fată, desprind de pe sfoară, în timpul jocului, cîte-un pachețel. Apoi se retrag să-și desfacă coletul. În fiecare pachețel se află cîte un cadou, cîte o felicitare...

A doua zi, gazdele ne rezervă nouă ultima surpriză. Sîntem invitați să organizăm una din edițiile „Serilor Scînteii tineretului", aici, la Lotru. Invitația depășește atribuțiile brigăzii noastre. Am promis că vom transmite această dorință a tinerilor constructori, conducerii ziarului. Ceea ce și facem scriind aceste rînduri.

6 Privim munții înalți, care se apropie unul de altul gata parcă să se ciocnească, și încercăm un sentiment de uimire în fața acestei naturi încleștate. Constructorii — ca și cum ar citi într-un jurnal liric — ne vorbesc însă despre așezările care se vor ridica aici, despre însuflețirea acestui peisaj de către om. Inginerul Erofte Regman, surprins de mirarea reporterului, scoate dintr-un sertar schițe, desene, fotografii.

— Aceasta-i colonia Voineasa.

Fotografia pusă pe masă pare a fi luată dintr-un salon de urbanistică modernă. Avem în față un oraș, așezat în trepte și spirale, șerpuit de șosele cu viaducte, ornament — la propriu și la figurat — cu zeci și sute de brazi verzi. Un oraș cu peste 500 de apartamente care va fi, pînă în 1974, gazda constructorilor.

— Iar aceasta — continuă tovarășul Regman — e colonia Puru-Baraj.

Apele de un albastru deschis de pe oglinda lacului de acumulare își proiectează reflexele luminoase exact pe fațadele blocurilor, construite din asbociment glazurat și orașul pare învăluit într-o perdea multicoloră. Sălile de cinematograf și spectacole, cantina și restaurantul, barul și estrada de dans, agenția O.N.T. și garajul dau orașului nota de civilizație a marilor orașe. Constructorii — oameni cu multă fantezie — au dat orașului un nume pe măsura lui: „orașul de la cota 1 300 m".

...Jurnal de anticipație? Și da, și nu. Da, pentru că deocamdată aceste „orașele" ale constructorilor nu există decît în proiectele proiectanților. Nu, pentru că anticipația presupune un timp mai îndelungat. Pe cînd punctul terminus al anticipației noastre sînt anii 1967—1968. Invităm pe constructori să-și termine cît mai repede casa nouă, pentru a se muta în ea, și pe cititori să-și înscrie aceste date în agenda lor turistică.

● În această pagină ● În această pagină ● În această pagină ● În a ceastă p AZI agină ● În această pagină ● În această pagină ● În această

LITERATURĂ ARTĂ

DUMITRU M. ION

PRIMENIREA APEI

Așa se-ntîmplă întotdeauna cu peștii —
nu mai pot vedea sănătatea apei
care stăruie dincolo de năvoade —
eu trebuie să cobor pînă la barba tatei
să-ncerc marea spre seară cum arde.
La ceasul acesta-s plecat
acolo unde oamenii țin în sînge datoria hranei.
Mă știu de pe maluri în liniște scăpat,
numai să nu-i fiarbă sîngele mamei.
Năvodul va plezni de greu
și peștii-și vor da sufletul pe gură.
Sînt dator malului înapoierea numelui meu —
voi întoarce liniștea în bătătură...
Acolo, atîta sănătate printre oameni rămîne...
Bărbile lor, fasolea și ciorba de pește, rece —
satul e metropola apei venită din Lume :
Se lovește de pămînt, se primenește și se petrece.

POEM DE DRAGOSTE

Bătrîna care ține la parii ei cu oale
de lut prea ars și minjii-nchiși în țarc,
nu potrivise bine sămînța-n rădăcină —
Atunci cînd gheonoaia s-a ocărît la soare :
Liniște femeia mea, că ești tînără și grea
dintre povețe, cinstei doar rămîne
apa-n buze, sarea-n ochi...
Nu te certa cu frica ta de mîine —
Pînă în cer s-a înstărit seninul,
din vie ne-a strigat căzînd la șes
bătutul cel nestăpînit care ne ceartă des.
Creștin pe tine adevărul numai,
îți poate chipul răsuci din umeri.
Eu-ți sînt dator un ger de zburătoare
tu doar plămada negăsită în nici o bănuială.
Arde-ntre noi tăcerea-ni ne lumină iară...
Prin cîteva cuvinte ți-aș cz în sîni izvorul.
Femeia mea, la chip asemenea femeii,
nu-ți pune drept temei — decît în vorba mea —
De casa mea ți-atîrnă părul,
de umbra mea se răzvrătește boiul...
Nu-mi spune-acum lutul
și nu certa flămînd frunzarele bătute
de paza din ciulini, de trecerea dihorului.
Tu depărtare-n grai, iubita mea
tu ciutură nu te-apleca —
Fîntînă nu ți-ar crește setea mai ales
Și-ai plînge-atunci că-mi rîde-un ochi în șes.

PÎNDARUL

La fîntîna răsturnată
luna a cioplit o fată —
Bîrna văd cum se subție —
le arde stelele în două...
Eu, pîndarul tău din vie
genunchiam să ne mai plouă —
Fată, fată, cioplitură
de pe ghizduri de fîntînă
n-ai avut deloc iubit
la izvorul obosit ?
Mă aștepți pînă tîrziu,
pînă-n ochiul de rachiu,
sau pe stîlpul răsucit
Cioplitură te-ai oprit ?
Apa taie ceru-n două —
de albastru îl sfîrșește
astăzi, sigur n-o să plouă
că pîndarul tău. trăiește.

LAIE

Evocare de GHEORGHE TOMOZEI

Încerc să-l evoc pe Nicolae Labiș nu într-un eseu ci printr-o suită de imagini aproape cinematografice. Marelui poet pierit la „douăzeci de ani și încă unul" îi închin acest mănunchi de amintiri...

★

Cu costum „pe puncte", nou-nouț, și cu pantofi de tenis mă cred peste măsură de cochet. Străbat coridoarele liceului „Șincai" printre sutele de elevi veniți de pretutindeni pentru a-și încerca forțele în ceea ce pretențios se numește „finala olimpiadei pe țară la limba română". Liceul tîrgoviștean pe care îl reprezint, „Nicolae Bălcescu", m-a sărbătorit la cîștigarea prealabilului concurs regional ca în final de „Scrisoare pierdută" : pe stadionul orașului, mi s-a înmînat o diplomă uriașă, cu chenare brâncovenești desenate de fetele de la liceul cu nume ce-mi da insomnii : „Carabella".

Mi-e foarte frică dar las să se înțeleagă spre știrea tuturor celor din jur că pentru mine competiția nu e mai complicată decît o teză cu bunul profesor Tomiță Pătru care de 30 de ani se lamentează : „Dar bine, domnilor, situația dumneavoastră școlară, e inadmisibilă. Eu anunț direcția !" (O, sfînt **dumneavoastră**, o, sfînta formulă : **„domnilor elevi !"**).

Se apropie clipa.

În fața mea apare un băiat îmbrăcat într-un pulover de lînă cenușie, cu ochi neobișnuit de vii, cu o șuviță de păr căzîndu-i pe frunte. Vorbește, rîde hohotit și, brusc, cînd cineva i se adresează devine neobișnuit de grav.

Înainte de a intra în clasa în care urmează să „dăm teza" cineva îmi spune :

— E un fălticenean. Minunea lui Dumnezeu.

— Cum se numește ?

— Cred că Labiș...

★

Au trecut multe ceasuri... După ce lucrările au fost sigilate și încredințate comisiei care urmează să se pronunțe, un bătrîn profesor, cu care urmează să ne fotografiem într-un „suvenire", ne spune :

— E unul, nu i-am reținut numele, care și-a scris subiectul (vreo 10 file) în versuri.

Ne fotografiem, solemni și definitivi.

★

Sala unui teatru. Nu mai știu care...

La clasa lui, elevul Labiș E. Nicolae a luat premiul întîi (eu, la clasa mea, o mențiune doar...). Primește un vraf de cărți și, senzație !, un ceas de mînă, „Pobeda", bineînțeles.

Ne cunoaștem, după premiere, și ochii mei se opresc pe cadranul alb, cu cifre mari, negre, al ceasornicului...

★

Toamna 1952.

Unde o fi Școala de literatură ? Mă uit pe adresa cu invitația Uniunii Scriitorilor de a mă prezenta la examen și citesc : Șoseaua Kiseleff 10. La „Bufet", acolo unde întoarce tramvaiul 20, îl întîlnesc pe Labiș cu un soi de geamantan-valiză de recrut. Rîde :

— Și tu ?

— Și.

★

Se citește lista celor care au reușit. Labiș n-are emoții. Au însă alți candidați : Sălăjan Doina, o orădeancă pe care n-am văzut-o decît plîngînd, roșindu-se și lamentîndu-se („Ioi, doamne !"). Are cozi strînse pe frunte și sprîncene groase.

E emoționat Luca Ștefan, învățător sau activist cultural, ceva mai „bătrîn" ca noi, pe care îl privim cu o secretă admirație : înainte de examen s-a văzut față în față cu un șnaps. „Și l-au sorbit pre el".

Fac noi cunoștințe : Stoian Niculae, un tip peste măsură de slab, recitînd din Maiacovski și gata să ne ia drept niște burjui ticăloși. Continui lista : Cosașu Radu (pînă de curînd militar, autor, cu alt nume, al volumului „Servim Republica Populară Română !"), Negulescu Mihai, Ion Gheorghe, cu o chică de toată frumusețea, gata să ne ia la pumni pentru crime imaginare, veșnic agitat, Larian Sonia, Dragoș Elena, Grecea Ioan (cu epoleți de maior), Toma Atanasie, Florin Mugur și Lucian Raicu.

Am reușit cu toții.

La deschiderea școlii a venit Sadoveanu. Vorbește, fără să ne privească :

— Dacă dintre domniile voastre vor ieși doi sau trei scriitori, apoi atunci va fi bine.

Ne ticăie inima : sîntem în sala albă mai mult de 50...

După ceremonie, ne dăm întîlnire la restaurantul „Kiseleff", numit de promoțiile de dinaintea noastră „Seminarul 4". În drum spre cancelarie, cădelnițat și însoțit de plecăciuni, Sadoveanu „strică" o atmosferă ce se voia oficială cerînd să-l vadă neapărat pe Nicolae Labiș...

Apoi pleacă...

★

Noapte. Nimeni nu doarme.

Ne strîngem în fundul grădinii, acolo unde a fost cîndva o fîntînă. Ne suim pe o masă de piatră și recităm versuri, bineînțeles avîntate.

E rîndul lui Labiș.

— Vă recit din Nicolaus Lenau, poezia „Robert și invalidul" în tălmăcirea lui Nicolaus Labiș.

Vocea lui are o vibrație ciudată confesia e dinamică, muzica versurilor e contracarată de pauze de rostire nefirești, Labiș se oprește, ca pentru a-și trage răsuflarea, între subiect și predicat și efectul e uluitor.

Se face tăcere...

Cad frunze peste noi.

★

Toată lumea îi spune Labiș.

Cîțiva prieteni îi zic Laie.

Eu îl chem caragialesc, mustrîndu-l mucalit :

— Naie !

Și el răspunde amuzat :

— Ce-i, bădie ?

Ne adună într-un colț de seminar (o precizare : seminarul 2) și ne citește dintr-un caiet, versuri populare culese de el din Mălini, satul despre care ne vorbește atît de des :

— „Sărăcuț îs n-am nimicu',
Am doar chelea pe buricu...".

Se rîde strașnic.

Cineva ne șuieră „una bună", evident fără perdea. Labiș rîde, dar pleacă. Nu-i plac glumele groase. Îl ajung din urmă :

— Totuși ai rîs, îi spun.

— S-ar fi simțit prost, răspunde el...

★

A primit bani de la „Contemporanul". Vine în camera mea (sînt privilegiat, m-am mutat într-o fostă baie în care nu încap decît trei paturi...), cu o jalnică haină de ploaie, dintr-un soi de celuloid de o culoare dubioasă.

— Îți place ?

Pare fericit de achiziție.

— Nu.

— Nici mie.

Nu întreb. Așa cumpără Labiș.

— Ghici ce am aici ?

Îmi arată o carte cu tartaje verzi, de piele aurită.

— Nu știu !

— Un Eminescu ! Ediția princeps, cu portret.

★

Miezul nopții. Iunie 1954.

Insomnie chinuitoare, cobor în seminar unde mă așteaptă o carte începută aseară. Stau (împreună cu Labiș) în ultimul rînd de bănci, lîngă calorifer. Pe pupitru văd un caiet deschis. Al meu. Se vede că Labiș n-a mai avut hîrtie și s-a împrumutat de la mine cu cîteva file. Dar iată și cîteva rînduri : un început de poem. Titlul : „Cîntec de vis și cicoare".

„Am obosit de vin, de stele,
Am obosit de visurile mele,
Am obosit de ochii care mă răsfring
Neculegîndu-mi chipul în adînc,
Am obosit rîzînd, am obosit
De-atîta poezie
Cîntînd doar cele cîte vor veni
Sau cele cîte n-au să vie...
Visez să...".

★

Vacanță.

Labiș ne scrie (mie și Elenei Dragoș) la Bălcești pe două cărți poștale. Lîngă iscălitura lui iat-o și pe-a lui Raicu : „Vă vom spune-o deschis: ni-i tare dor de voi. Luăm pilule amare, citim un vers din F... și ne curățăm, ne ducem dacă nu ne scrieți".

Semnat : „Cei doi nostalgici".

★

Labiș e trist.

— Ce ai Naie.

— Nimic.

— De ce ești mohorît ?

— M-am întîlnit cu o veche iubire. Ne-am plimbat cu barca, am făcut poze dar nu mai e ce-a fost. Ne-am spus numai nimicuri.

— Ai iubit-o ?

— Da.

Nu insist. E un capitol la care Labiș se confesează rar. La 17 ani, nu e adolescent care să n-aibă „o veche iubire"...

— Ce scrii ?

Nu se supără dacă i te uiți peste umăr.

— Am notat ceva, în fugă.

— Mă lași să mă uit ?

— Nu, fiindcă nu-mi place. E o schiță naivă.

Dă s-o arunce.

— Dă-mi-o mie !

— Ia-o !

Citez :

„După-atîta vreme, iarăși bat
Cu pași trudnici ulicioara noastră...
Încă-n țărna asta m-am jucat
În pruncie cu fetița proastă.
Trec pe punte... Apele-mi tot spun
O poveste tristă, cu o fată...
Uite-aici, în noaptea de ajun
Am trecut pe puntea înghețată...
Sub uscat tufiș de bozii șăd,
Toamna și ninge frunze moarte-fluturi...
Oh, atît de limpede-mi revăd
Primele sfielnice săruturi...
Trece-un car... bărbatul ei e-n car...
Dau bineț — vesel mă sărută.
(Dacă-ar ști ce jale și amar
Mi s-a strîns în inima-mi sbătută !)
Eu tot dus prin lume, el în sat —
Și-amîndoi nespus iubeam ogorul...
Dar cînd ești așa de-ndepărtat
Nu mai știe nimeni und' ți-i dorul...
— Haida-n crîșmă ! — Haida !... rubinii
Curg pahare-n unda-nmiresmată
Pentru ce și din pahar mi-nvii
Fată prea devreme mărîtată ?
Grei i-s ochii ? bun îi vinul ! Hei,
Cine, cine-a-ntunecat canatul ? !
Doamne, este ea.. îs ochii ei
A venit.. să-și caute bărbatul...
M-a văzut... ușor s-a-mbujorat
Îi svîcnise sînul greu sub straie...
— Vai, ce ochi mihniți ! Cum te-ai schimbat !
Ai crescut, bădiță Nicolae..."

★

Vorbește despre Eminescu. E în pat și răsfoiește tomurile ediției Perpessicius cu voluptatea unui degustător de vinuri rare. Amintirea lui Eminescu e atît de prezentă în ființa lui încît îmi pare că s-au cunoscut. Azi, Labiș a fost la cimitir să pună o garoafă pe mormîntul lui Eminescu. Brusc, „populat de idei" (expresia e a lui), a scris pe o hîrtie găsită pe o aleie, versuri suav-teribiliste :

„Sînt ultimul poet care te cîntă..."

★

Istoria românilor îl captivează. Crede că i-ar fi putut furniza subiecte Marelui Will. Dar nu-i plac reconstituirile de epocă executate mecanic, cu suficiența ilustratorului de carte. Totuși e ispitit de ideea de a scrie un „grandios poem istoric".

— Despre ce ?

— Despre Dimitrie Cantemir și numai despre perioada pe care a petrecut-o la Istanbul.

— Și cînd începi să-l scrii ?

— Încă nu e copt. Strîng date. Poate peste un an, poate peste doi.

Are proiecte literare pentru o sută de ani de scris :

— Numai imbecilii se plîng că n-au teme !

★

29 aprilie 1956. E ziua mea : am împlinit 20 de ani. După sărbătorirea prelungită pînă în zori, Labiș o ajută pe mama în treburile ei gospodărești, îi spune glume mucalite și e mai firesc în casa mea, decît sînt eu. Aduce apă cu gălețile de la mare depărtare, ne jucăm pe cîmp (locuiesc la marginea orașului) cu cățelul nostru, mîndri de noi și de mustățile noastre.

Trec trei zile. O noapte întreagă a citit cu glas tare capitolul final al „Crailor" lui Mateiu Caragiale, pe care îl adoră.

Pleacă pe neașteptate.

— Unde mergi ?

— În oraș...

Știu că îi e dor de-acasă...

★

— Bădie, gata, s-a aranjat ?

— Ce anume ?

A venit la căpătîiul meu cu o sticluță cu lichior de portocale roșii.

— M-am întîlnit cu Titus Popovici. Părăsim metropola, ne retragem undeva în munți, ne facem o casă, scriem și creștem albine. Mii de stupi. Nu coborîm în oraș decît pentru rachiu și gloanțe (vînăm mistreți).

★

Decembrie 1956.

Labiș mă vizitează la redacție, la „Tînărul scriitor".

— Bădie, ți-am adus manuscript. Marfă proaspătă.

Primesc filele scrise îngrijit, cu cerneală, cu corecturi repetate printre rînduri.

— Mai stai !

Pleacă...

Citesc titlul poeziei : „Lui Marx".

★

Spitalul de urgență. Cîteva zile după accident.

— Păi bine Naie, așa ne-a fost vorba ? Ești tu om să stai în spital ?

— Era să mă întîlnesc cu Bătrîna, Tom...

— Cît te mai ții aici ?

— Cîteva săptămîni. Mai am nevoie de vreo zece zile ca să termin „Lupta cu inerția".

Rîde. Se ține de șotii.

Pe coridor, figurile enigmatice ale medicilor.

20 spre 21 decembrie. Cea mai lungă noapte a anului...

Mă trezesc brusc din somn. Încă nu s-a luminat de ziuă. Cineva bate la poarta căsuței. Mama se grăbește să deschidă. Îl văd prin geamul aburit pe Ion Gheorghe. O îmbrățișează pe mama care începe să plîngă, hohotitor. Înțeleg.

★

Ianuarie 1957.

Citesc versuri într-o școală de lîngă Tîrgoviște. La sfîrșit sînt întrebat :

— Îl cunoașteți pe Nicolae Labiș ?

— Da...

— Atunci v-am ruga să-i trimiteți această scrisoare.

Țin în mîini o filă de caiet, cu margine liniată.

„Tov. Labiș — a scris o mînă stîngace — noi vă iubim poeziile și vă urăm mult succes în activitatea dumneavoastră".

Ei încă n-au auzit.

Tac.

★

Au trecut 10 ani.

Cade zăpadă galeșă peste statuile din parcul în care mă plimbam cu Nicolae Labiș. Băncile pe care am stat sînt la locul lor. La mine acasă, risipite printre manuscrise, păstrez file înnegrite de el și fotografii, ori desene voioase cu care — iertare dascăli ! — ne îndeletniceam în orele de curs.

În carnețelul meu cu numere de telefon, la litera L e scris numele lui : Labiș. (E numele sorei, de fapt...). Așa, îl cred pe aproape, îl aștept să vină din pădurile aurind văzduhul cu tîmple de mînăstire, din satul copilăriei lui, din ograda cu meri tineri și cu stupi.

7 ianuarie 1967

Poezia — haină și corp în același timp

Poeți și poezie

în colecția „Luceafărul"

S-a acreditat în ultimul timp ideea unei generații de poeți aflată într-o continuă luptă cu lexicul, ca singur mijloc prin care aceștia își opun experiența de viață, biografia, corsetului sau libertăților de versificație. Este în asta doar o încercare de clasificare a poeziei din uniformizarea iluzorie ce ar proveni dintr-o aceeași tînără vîrstă a debutului. Prefațînd volumul lui Mircea Ciobanu (Imnuri pentru nesomnul cuvintelor), N. Manolescu explică oarecum inoportunitatea formulei : „...biografia lumească a poetului, fără puțină mitologie, nu explică mare lucru". Ceea ce termenul „mitologie" înglobează, aici, nu este desigur lexicul ci problematica pe care acesta ne-o relevă. Ca o diferență între cercurile de copac și iluzia perfectă a consistenței unor alte cercuri, acelea peste ape.

Circulația unor cuvinte, ca să nu mai amintim de motive, în poezia tinerilor apăruți în colecția „Luceafărul" din 1966, numește de fapt sustragerea de la marea și unica îndatorire a substanței. În primul rînd. Și prin acest criteriu, de totdeauna, dintre debutanții colecției, doar volumele „Poarta cetății" și „Zeu printre blocuri" marchează spații noi. Cartea lui Gh. Pituț, „Poarta cetății" cumulează acea „lăcomie rară de a pătrunde-n lucruri", poetul nerefuzîndu-și vanitatea marilor întrebări. Universul său poetic, esențial dramatic, vine din acel fel de a spune care e al unui folclor ce nu poate fi împins prin muzicalitate în diluția sunătoare a cîntecului, nici chiar în condițiile euritmiei ; „Toți ar vrea, la toți li-i dor / De o lungă luminare / Nu să moară, nici să mor / Ci s-ajungem nehotare".

O anume neliniște, poate o nostalgie după o altă trepidație decît a naturii din care poezia lui își trage seva : „Ce lumini, ce sfîntă gălăgie / trebuie să fie / acum prin orașele lumii" (Singur, III) motivată, apoi, în alt poem, printr-o confesiune care-l definește printre „...aceia / care-și pierduseră pămîntul / pînă la spirit / hipnotizați de o lume posibilă". Și această lume posibilă pe care și-o reclamă poetul nu este decît „pămîntul care nu-mi dă pace / să mă fluier către stele".

Petru Popescu, dincolo de ostentația citadinismului, se refugiază într-o adolescență a stărilor de spirit, care-i oferă, pînă la fascinație, idei : „Iată, s-au șters din caietele noastre, pe rînd / peisajele amănunțite de vară / Ferestrele plînse, oglindind lumini / Oștirile biruitoare cîntînd / Iată cum versurile s-au golit de femei / De viori, de clopote și de tenebre. / Și-n ele acum, albastre cuțite, pătrund / Tăioasele, dureroasele idei" (Revedere). Aceste existențe pe care le propune volumul „Zeu printre blocuri", fiecare poezie fiind o variantă a felului de a fi al poetului exprimă în fond o deliberată opțiune pentru o singulară condiție estetică. Acea „corolă de minuni a lumii", e acceptată și înțeleasă de-abia în această postură, ca un punct de tangență, în care limbajul nu trebuie să-și întîrzie întîlnirea cu ideea.

Diferența dintre cele două moduri ale realismului poetic, „de mansardă" și „de subsol" cum spunea Geo Dumitrescu, mai de mult, trebuie reamintită acum, avîndu-se în vedere și volumele debutului și perspectivele acestuia. Pentru că acest „subsol" la care se depozitează monotonii ritmice și aritmice, devine doar un exercițiu de falsă pudoare în fața vieții.

Contemplațiile lui Corneliu Sturzu („Autoportret pe nisip") nu sînt decît notații cantabile la evenimente ori la cărți citite, notații care au doar delicatețea interioarelor cu acces limitat. Calmul panoramic al peisajului din poezia lui Mircea Ciobanu sau lirismul amînat pînă dincolo de intenție la Ioanid Romanescu („Singurătate în doi"), nu suplinește, nu poate suplini, prezența poetului. Atenția deosebită pentru modul de „comunicare" împinge poezia susamintitelor volume pînă peste pragul exercițiului stilistic. Ca și la Ion Pop („Propuneri pentru o fîntînă"), unde incandescența muzicală duce la o euforie prin care doar motivele circulă grațios. Acest artizanat nu este corespunzător intensității și adîncimii solicitate de o temă ori alta. Nu este vorba atît de o arie tematică restrînsă ci de felul în care se vehiculează, pînă devine modă, o atitudine lirică. Ovidiu Genaru („Un șir de zile") și Mariana Costescu („Versuri") încearcă în toate gamele, două, trei motive apropiate și din arsenalul clasic al poeziei. Interpretarea lor însă nu-i personifică. Ca să nu mai spunem de volumul lui Dumitran Frunză („Viața în lucruri"), anacronic pînă și în tratarea temelor : „Uuu / Dumitran, Dumitran / fie-ți întoarcerea lină în Bran, / iar cîntecul tău / să-l răsfiri printre oameni ca un curcubău / pe bolta cărului crengile mele / Să-nvolbure droaia de stele". („Mică baladă").

Exceptînd un frumos început de poezie, de sorginte esenian : „Cîmpiile sînt duse pe o liniște năucă / pînă sub geana apei linsă fricos de vulpi..." volumul adună „arte poetice", mult anecdotic, mult prozaism : „Dintotdeauna femeile urite au avut suflet de aur / și-un simț al realității uimitor ; / nu s-au lăsat niciodată luate în coarne de taur / ori ademenite pătimaș de fior" sau : „Într-o zi / vom fugi și noi asemeni luminii / pe aripi de flăcări spre Alfa sau Vega / da, vom fugi / umanizînd poate cu sîngele intrat în derută / Noi dimensiuni sau poate întreg Universul" („Fuga luminii").

Într-unul din „carnetele" sale Albert Camus scria : „primul lucru pe care trebuie să-l învețe un scriitor este arta de a transpune ceea ce simte în ceea ce vrea să fie simțit". La un poi opus acest lucru nu poate explica „împrumutul" de subiecte, de la albastrul Voronețului pînă la tristețile pre și post nupțiale, pe care le găsim în majoritatea volumelor încît par rezolvări lirice pe teme date. Exemple, în bine ori în rău pot satura o continuare. Fuga de numitorul comun înțeleasă și aplicată doar în mutații lingvistice este o întoarcere, un bumerang de circumstanță. Și prin aceasta se promovează o dogmă a separării formei de fond. Întotdeauna poezia a fost, Ștefan Augustin Doinaș ne-a reamintit-o de curînd, „haină și corp, în același timp".

Dacă sîntem de comun acord că versificarea unui eveniment diurn nu-și poate permite pretenția poeziei, în aceeași măsură, printr-un mimetism din păcate de prea largă accepție azi, nici sugestia stărilor de febră nu poate marca singura condiție a poeziei, aceea despre care vorbim adeseori, condiția estetică. Exprimarea epocii, a ideilor ei, se face „prin sine", orice intermediar devine obstacol ce îndepărtează în primul rînd, poetul de el însuși și apoi, de lumea în care trăiește. Contemporaneitatea este egal de înstrăinată de contorsiuni sterile ca și de stereotipii roze. Așa încît riscurile rămîn nu ale experimentului, care nici nu există în afara conștiinței poetice, cît ale confuziei, determinate de separarea ideii poetice de lexic. Pentru că nu forma de versificație exprimă o epocă ci atitudinea poeziei și, ades, dacă nu întotdeauna chiar acel inexprimabil care face legătura strînsă dintre lector și operă.

Prin volumele amintite, în afară de Gh. Pituț, numim nu un „diagnostic", (volumele sînt încă de la apariție, pentru fiecare din autorii lor, o etapă depășită) cît ocazii lirice pierdute și din care, vrînd, nevrînd, reținem doar tente ale unei evaziuni imaginistice.

TUDOR STĂNESCU

Muzeul satului: interior din Făgăraș

Instruirea secretarilor comitetelor U. T. C. de la sate

(Urmare din pag. 1)

tării comitetelor U.T.C., organele raionale și orășenești ale U.T.C. vor avea posibilitatea să cunoască mai bine activitatea organizațiilor U.T.C. de la sate, experiența pozitivă existentă, modul cum muncesc cadrele alese în comitetele și birourile organizațiilor de bază ale U.T.C. Reținînd cu atenție aspectele și concluziile ce se desprind din discuțiile individuale, birourile comitetelor raionale și orășenești ale U.T.C. vor putea să se orienteze mai ușor asupra problemelor pe care va trebui să pună accent în cadrul instruirii, cît și a celor care se cer a fi soluționate în viitor, prin ajutorarea organizațiilor respective.

În vederea cunoașterii temeinice a sarcinilor stabilite de Plenara C.C. al U.T.C. din ianuarie a.c. pentru organizațiile U.T.C. de la sate și a recomandărilor Biroului C.C. al U.T.C. cu privire la desfășurarea muncii politico-ideologice în rîndurile tineretului, birourile comitetelor raionale și orășenești ale U.T.C. vor organiza, concomitent în timpul cît se desfășoară discuțiile individuale, studierea de către toți secretarii comitetelor U.T.C. a acestor documente.

Așa cum este firesc, **cea mai mare parte a instruirii va trebui să fie rezervată prezentării unor expuneri cu privire la sarcinile ce revin organizațiilor U.T.C. de la sate în perioada respectivă, la formele și metodele specifice ce trebuie folosite de către acestea în munca de viitor.**

Astfel, o primă expunere din cele care se recomandă să fie prezentate, va trebui să se refere la principalele lucrări agricole ce se vor efectua în campania de primăvară, la sarcinile ce revin organizațiilor U.T.C. din unitățile agricole socialiste pentru mobilizarea tuturor tinerilor la muncă în vederea executării la timp și la un nivel calitativ superior a lucrărilor la care sînt chemați să-și aducă contribuția.

Sarcinile ce revin organizațiilor U.T.C. în mobilizarea tineretului de la sate la acțiunile de muncă voluntar-patriotică, măsurile concrete ce trebuie luate pentru îndeplinirea angajamentelor stabilite în această direcție și îndeosebi a celor care necesită lucrări care pot fi efectuate mai ales în această parte a anului (împăduriri, plantări de pomi, curățarea și întreținerea pășunilor etc.) vor trebui să facă, de asemenea, obiectul unei expuneri. Așa cum a stabilit Biroul C.C. al U.T.C., după prezentarea acestei expuneri se va organiza stimularea organizațiilor U.T.C. de la sate care în cursul anului trecut s-au evidențiat în activitatea voluntar-patriotică.

Este bine ca **încheierea primei zi** a cursului de instruire să fie marcată prin organizarea unor activități cultural-distractive, învățarea de cîntece etc.

O altă expunere va trebui să sintetizeze principalele sarcini ce revin organizațiilor U.T.C. în ce privește desfășurarea muncii politico-ideologice în rîndurile tineretului de la sate, precum și activitățile concrete care pot și trebuie să fie organizate în acest scop în trimestrul următor. În cadrul acestor probleme, un loc important să-l ocupe prezentarea modului în care comitetele U.T.C. și birourile organizațiilor de bază trebuie să se ocupe de pregătirea și desfășurarea adunărilor generale ale U.T.C. Totodată, această expunere va trebui să se refere la sarcinile organizațiilor U.T.C. privind educarea moral-cetățenească a tinerilor din unitățile agricole socialiste, la formele și metodele ce trebuie folosite, la modalitățile practice de formare și dezvoltare a unei puternice opinii colective împotriva oricăror încălcări a normelor conviețuirii noastre socialiste.

Problemele privind organizarea timpului liber, a activității cultural-distractive, sportive și turistice, orientarea spre organizarea în perioada care urmează a cît mai multe acțiuni de acest gen în aer liber, vor trebui să constituie tema unei alte expuneri care se va prezenta în fața secretarilor comitetelor U.T.C.

O ultimă expunere care se recomandă să fie prezentată în cadrul instruirilor va trebui să se refere la organizarea și planificarea muncii comitetelor U.T.C. și a birourilor organizațiilor de bază, la formele și metodele ce trebuie folosite pentru antrenarea întregului activ al U.T.C. la rezolvarea sarcinilor ce revin organizațiilor U.T.C. în această perioadă. Totodată, în cadrul acestei expuneri este bine să se vorbească pe larg despre activitățile politico-educative care pot și trebuie să fie organizate pentru cuprinderea în U.T.C. a covîrșitoarei majorități a tinerilor din unitățile agricole socialiste, pentru dezvoltarea răspunderii uteciștilor față de calitatea de membru al U.T.C., pentru respectarea de către aceștia a îndatoririlor ce le au atunci cînd se mută dintr-o organizație în alta.

După prezentarea fiecărei expuneri, este necesar ca secretarii comitetului raional sau orășenesc să răspundă la întrebările formulate de secretari, să clarifice problemele insuficient înțelese.

În încheierea celor două zile de instruire, primul secretar al comitetului raional sau orășenesc al U.T.C. va trebui să prezinte principalele concluzii desprinse cu acest prilej și sarcinile curente ce trebuie să stea în atenția organelor și organizațiilor U.T.C. de la sate în perioada care urmează. Totodată se vor face precizări în legătură cu modul în care se va proceda în continuare pentru ca sarcinile stabilite cu prilejul instruirii să fie cunoscute de activul U.T.C. și să se organizeze munca pentru aplicarea lor în viață.

Importanța pe care o au cursurile de instruire a secretarilor pentru întreaga muncă a organizațiilor U.T.C. de la sate în perioada care urmează solicită din partea comitetelor raionale și orășenești ale U.T.C. maximum de atenție și răspundere în pregătirea și desfășurarea acestora.

Experiența de pînă acum în instruirea cadrelor a scos în evidență faptul că întocmirea unor programe judicioase, bine chibzuite, constituie una din premizele importante care contribuie în mare măsură la realizarea scopului propus. Este, de aceea, necesar ca în întocmirea programelor de instruire comitetele raionale și orășenești să țină seamă de problemele ce le ridică munca organizațiilor U.T.C. de la sate în perioada actuală, de sarcinile ce le revin acestora în trimestrul următor.

În pregătirea cursurilor de instruire, începînd chiar cu întocmirea programelor de desfășurare, comitetele raionale și orășenești ale U.T.C. vor trebui să țină seamă că acestea au menirea de a analiza temeinic modul în care s-au îndeplinit sarcinile și măsurile stabilite anterior, de a înarma secretarii cu sarcinile ce revin organizațiilor U.T.C. în perioada ce urmează, cu formele și metodele specifice ce trebuie folosite pentru realizarea acestora.

O mare atenție să se acorde alegerii problemelor care vor face obiectul expunerilor, asigurării unui pronunțat caracter metodic și concret acestora. Subliniindu-se experiența bună existentă în activitatea unor organizații din raion sau oraș, în cadrul expunerilor să se facă totodată apel la aspectele negative care continuă să se manifeste la măsurile practice ce trebuie luate pentru lichidarea lor.

Acționînd pe baza orientării date de Biroul C.C. al U.T.C., punînd în dezbatere și alte probleme care se ridică în activitatea organizațiilor U.T.C., comitetele regionale, raionale și orășenești pot și trebuie să organizeze în așa fel fiecare instruire, încît acestea să se înscrie pe linia îndeplinirii sarcinilor stabilite de Congresul al VIII-lea al U.T.C. cu privire la pregătirea cadrelor, să contribuie la îmbunătățirea întregii activități politico-educative desfășurată de organizațiile U.T.C. de la sate.

● În această pagină ● În această pagină ● În această pagină ● În această pagină ● În această pagină ● În această pagină ● În această pagină

AZI

INFORMAȚII

IN EDITURA POLITICĂ AU APĂRUT:

MARX—ENGELS: Opere alese vol. 2

Volumul cuprinde unele dintre cele mai importante lucrări ale clasicilor marxismului, în care sînt tratate probleme de filozofie, economie politică, socialism științific, precum și o serie de scrisori adresate de Marx și Engels unor militanți ai mișcării muncitorești.

Una dintre lucrările de mare importanță incluse în acest volum este opera lui Marx „Critica Programului de la Gotha", care constituie un pas însemnat în dezvoltarea învățăturii marxiste despre stat, dictatura proletariatului, strategia și tactica mișcării muncitorești.

Volumul cuprinde, de asemenea, lucrările lui Engels: „Originea familiei, a proprietății private și a statului", și „Ludwig Feuerbach și sfîrșitul filozofiei clasice germane".

În volum este inclus și un număr însemnat de scrisori care conțin numeroase informații și aprecieri cu privire la diferite aspecte ale mișcării muncitorești din secolul trecut.

LOGICĂ ȘI FILOZOFIE
Materialismul dialectic și științele naturii (vol. XI)

Culegerea constituie o antologie de texte reprezentative aparținînd unor autori de prestigiu privind problemele logicii moderne, fundamentele matematicii și relațiile acestora cu filozofia.

Volumul, prefațat de acad. Gr. C. Moisil, însumează semnăturile unor reputate personalități printre care amintim: A. Grzegorczyk (Schiță istorică), G. W Leibniz (Noțiuni fundamentale ale logicii), G. Boole (Cercetare asupra legilor gîndirii), G. Frege (Sens și semnificație), B. Russell (Principia mathematica: aspecte filozofice), D. Hilbert (Gîndirea axiomatică), M. Schönfinkel (Despre elementele constitutive ale logicii matematice). J. Lukasiewicz (Din istoria logicii proprozițiilor), A. Church (Din „Introducere în logica matematică"), H. B. Curry (Din „Fundamentele logicii matematice"), R. Carnap (Obiectul logicii inductive), C. I. Lewis (Implicație și deductibilitate), A. Tarski (Cu privire la noțiunea de consecință logică), J. Lukasiewicz (Observații filozofice privind sistemele polivalente de calcul propozițional), E. L. Post (Procese combinatorii finite), H. Reichenbach (Operații conective și modalități), J. B. Rosser, A. R. Turquette (Logici cu mai multe valori. Introducere) și alții. Despre fundamentele logice ale matematicii scriu N. Bounbaki (Arhitectura matematicii), A. Robinson (Formalismul în anul 1964).

Textele incluse în culegere apar pentru prima oară în limba română.

SPORT

ȘI TOTUȘI JUNIORII MICI NU AJUNG SENIORI MARI

Cine cercetează rezultatele concursurilor de atletism de pe toate meridianele lumii și alcătuiește liste cu cele mai bune performanțe pe care le-ar pune alături de rezultatele dobîndite de atleții noștri în anul care a trecut în diferite concursuri oficiale sau amicale, ajunge la concluzii nu tocmai favorabile. Puteam fi mai buni, și era de așteptat, la campionatele europene de seniori de la Budapesta și de juniori de la Odesa, la Balcaniada de atletism ca și în numeroase alte confruntări internaționale. Dar nu s-a întîmplat așa. Majoritatea performanțelor realizate de atleții noștri sînt încă departe de cele mondiale.

Atleții, ca și ceilalți sportivi, au create condiții bune de pregătire. Cum se explică atunci faptul că în loc să înregistrăm progresele scontate, normale de altfel, sîntem nevoiți să consemnăm mereu lipsă de formă, rezultate mediocre, comportări contradictorii în ultimă instanță situarea pe locuri deloc onorabile în diferitele confruntări? Ciudat este faptul că întotdeauna am avut, și mai ales în ultima vreme, atleți juniori cu calități excepționale care, la 16—17 ani, au obținut performanțe deosebite, ca și cei din alte țări care au devenit din juniori buni, stele ale atletismului mondial. De ce juniorii noștri nu urmează pe scara evoluției, același drum firesc? De ce „copiii noștri minune" apun înainte de a străluci? Iată de ce socotim util și de actualitate o dezbatere pe ideea: „DE CE JUNIORII MICI NU AJUNG SENIORI MARI?".

Recent primul concurs atletic de sală cu caracter republican rezervat juniorilor mici, a scos în evidență, ca de altfel și în alți ani, că avem o serie de elemente dotate ca și o suită de performanțe excelente. Au apărut nume noi (L. Nițulescu, M. Szatmary, D. Vigu etc.), alături de altele deja cunoscute (V. Anghel, Alina Popescu, I. Micu, D. Comănescu etc.). Și totuși este prematur să ne bucurăm de aceste rezultate... excelente. O lapidară privire asupra recordurilor de sală ale juniorilor mici cuprinde nume ca: M. Zaharia, I. Oancea, G. Rădulescu, M. Olteanu, atleți și atlete care după o scurtă strălucire au dispărut sau chiar dacă mai evoluează sînt la un nivel inferior celui pe care l-au ajuns înainte. Dealtfel, o cercetare mai atentă a rezultatelor atletice din ultimii zece ani demonstrează, cu foarte rare excepții, această situație anormală din atletismul nostru. Am discutat această problemă cu cîțiva colegi, antrenori și ei. Este util, cred să relatez și părerile lor.

GH. STĂNESCU — antrenor la Școala sportivă nr. 1 București.

„Iată după mine, cîteva cauze principale: trecerea atleților de la un antrenor la altul, fie prin schimbarea locului de muncă, școală, facultate, armată, fie prin atragerea incorectă a atleților buni de către alți antrenori. De asemenea, sistemul nostru competițional nu este suficient adaptat pentru a stimula continuitatea în lucru. După terminarea stagiului de juniori mici, aceștia trec într-o categorie, unde întîlnesc juniori cu doi ani mai mari, ceea ce îi demobilizează La sfîrșitul junioratului, ar trebui să existe competiții pentru tineret, deoarece trecerea direct la seniorat descurajează mulți atleți juniori, nepregătiți suficient să înfrunte pe cei mai buni atleți din țară".

I. VINTILĂ, antrenor.

„Eu aș relata un alt aspect, și anume goana după rezultate imediate, generate mai ales de felul greșit după care se apreciază munca antrenorilor, lucru ce determină antrenamente intense orientate numai pe specificul probei respective. Astfel suferă pregătirea armonioasă. De aici, urmează „plafonarea". Este adesea și faptul că antrenorul știind că elevul va pleca mai tîrziu la alt antrenor, caută să „scoată" cît mai mult din atletul respectiv".

LIXANDRU PANDELE, antrenor federal pentru juniori.

„Am convingerea că pentru a ajunge la performanțe deosebite trebuie să se pună accent în mod deosebit pe selecția juniorilor dotați și apoi să se lucreze în perspectivă cu ei nu pentru rezultate imediate. Răbdarea antrenorului de a clădi zi de zi baza viitoarelor performanțe înalte, fără a fi tentat să obțină unele rezultate rapide, este cheia succesului. Satisfacțiile efemere culese în goană după rezultatele obținute cu prețul unei pregătiri superficiale, prin repetarea la nesfîrșit a unei singure probe în dauna unei pregătiri multilaterale, sînt ca un foc de paie, care trebuie să dispară din atletismul nostru"

Iată față-n față doar cîteva puncte de vedere. Firește, problema suportă încă multe discuții care se cer urmate de măsuri eficace mai ales că foarte curînd atleții vor inaugura sezonul în aer liber.

SILVIU DUMITRESCU
antrenor de atletism

N. R. — Rugăm antrenorii, pe sportivii înșiși, să-și spună în această spinoasă problemă punctele de vedere, să-și exprime opiniile, să facă propunerile pe care le cred de cuviință, soluțiile concrete pentru ca ștacheta atletismului românesc să fie ridicată tot mai sus. Cele mai bune învățăminte și concluzii, firește, le furnizează confruntarea de păreri, dezbaterea unor cazuri concrete ce privesc viața și munca sportivilor, a antrenorilor și specialiștilor. Ecourile la aceste dezbateri vor fi bine primite în paginile ziarului nostru.

CINEMA

DACII — cinemascop
rulează la Patria (orele 9; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,15), București (orele 9; 11,15; 13,30; 16,15; 18,45; 21). Luceafărul (orele 9; 11,15; 13,30; 16,15; 18,45; 21), Festival (orele 8,15; 10,30; 12,45; 15; 17,15; 20).

INSPECTORUL DE POLIȚIE
rulează la Republica (orele 9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21). Grivița (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30).

FANTOMA DIN MORRISVILLE
rulează la Capitol (orele 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,45).

PRIMUL AN DE CĂSNICIE
rulează la Union (orele 15,30; 18; 20,30), Viitorul (orele 15,30; 18; 20,30).

DIMINEȚILE UNUI BĂIAT CUMINTE
rulează la Doina (orele 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30. Program pentru copii dimineața ora 9)

MOSHI, MOSHI — ALO, JAPONIA
rulează la Timpuri Noi (orele 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21).

UN MARTOR ÎN ORAȘ
rulează la Giulești (orele 15,30; 18; 20,30). Lira (orele 15,30; 18; 20,30).

NIMENI NU VOIA SĂ MOARĂ
rulează la Excelsior (orele 9,30; 12,15; 15,15; 18; 20,30). Miorița (orele 9,30; 12,15; 15; 17,45; 20,30) Melodia (orele 8,45; 11; 13,30; 16; 18,30; 21)

ÎN GENUNCHI MĂ ÎNTORC LA TINE
rulează la Dacia (orele 8,45; 13,30 în continuare; 16; 18,30; 21).

VIZITA — cinemascop
rulează la Buzești (orele 15,30; 18; 20,30)

NU SÎNT DEMN DE TINE
rulează la Bucegi (orele 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,45) Bahova (orele 15,30; 18; 20,30)

OMUL DIN RIO
rulează la Unirea (orele 15,30; 18; 20,30).

CERUL ȘI IADUL
rulează la Vitan (orele 15,30; 18; 20,15).

OGLINDA CU DOUĂ FETE
rulează la Arta (orele 8,45; 11; 13,15; 15,45; 18,15; 20,45). Flamura (orele 9; 11,15; 13,30; 16,45; 18,15; 20,30). Drumul Sării (orele 15,30; 18; 20,30).

EVADARE ÎN TĂCERE
rulează la Gloria (orele 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30).

TUNELUL — cinemascop
rulează la Munca (orele 16; 18,15; 20,30).

GOLGOTA — cinemascop
rulează la Progresul (orele 15,30; 18; 20,30; duminică matineu 11,30).

FIDELITATE
rulează la Flacăra (orele 15,30; 18; 20,30).

LUMEA MINUNATĂ A FRAȚILOR GRIMM — cinemascop —
rulează la Moșilor (orele 15; 17,45; 20,30), Pacea (orele 15,30; 18; 20,30).

SANJURO — cinemascop
rulează la Colentina (orele 15,30; 17,45; 20).

MONDO CANE (ambele serii)
rulează la Volga (orele 9,30; 12,45; 16,15; 18,45), Ferentari (orele 15,30; 19), Crîngași (orele 15,30; 19).

DOUĂ FILME PE ZI
INSPECTORUL DE POLIȚIE dimineața
OLANDEZUL ZBURĂTOR — după amiază
rulează la Tomis (orele 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,45).

ARTA DE A CITI

(Urmare din pag. 1)

ma categorie e a celor care citesc, citesc orice le cade sub ochi, fără o disciplină selectivă, citesc, mai ales ca divertisment; în a doua categorie cititorul capabil să opereze cu preferințe, cititorul avînd deja conștiința aderenței sale la unul dintre titanii literelor și, în sfîrșit, cititorul specializat, nu obligatoriu specialist, al unei literaturi naționale, cititorul statornic excursionist în sufletul unui popor devenit substanță literară. Arta de a citi cu maxime foloase, pleacă de la exigențele ultimei categorii. Căci lectura superioară, cea adînc folositoare, nu înseamnă în primul rînd nici plusuri de informație cu care se nutrește snobul, nici divertisment duminical de după prînz și înainte de culcare, ci un continuu și mereu mai adîncit dialog cu noi înșine. Lectura căutată este și ambianță intelectuală în care respirăm, și pretext, și stimul al unei febrile activități cerebrale.

Pe reclamele librăriilor citim deseori despre carte că este prietenul oricui. Dar reclama trebuie cenzurată: nu oricare carte și nu pentru oricine, ci cartea și omul capabil să intre, în absența altora, în comunitatea lecturii. Lectura, spunea cineva, e un dialog în absența prietenului. Arta de a citi are, implicit, ca orice artă, o tehnică a sa care se desprinde știind scopul pentru care citim, roadele instrucției cărții cu care ne întovărășim ore și zile întregi. Abecedarul tehnic este neapărat simplu impunîndu-ne să urmărim toate dezvoltările și asocierile făcute pe parcurs de ideea fundamentală: spiritul trebuie să fie disponibil pentru lectură să fie solicitat de lectură și nu împărțit cu ea. Și încă ceva: nu trebuie continuată o lectură din momentul în care a încetat să ne mai intereseze. (Amînați lectura, reluați-o apoi, dacă tot nu vă interesează căutați drumul anticariatului!)

ACTUALITATEA

DEVA (de la corespondentul nostru).

Aseară la cinematograful Patria din Deva, a avut loc premiera filmului „Dacii", coproducție româno-franceză.

Filmul a fost așteptat cu deosebit interes, întrucît unele secvențe au fost filmate în regiunea Hunedoara și pentru că leagănul dacilor, capitala lor a fost în Munții Orăștiei. Cum s-ar zice, dacii au ajuns și la ei acasă. Despre semnificațiile și importanța acestui film, despre valoarea lui artistică și documentar-istorică, a vorbit dr. docent Octavian Floca, președintele Comitetului regional pentru cultură și artă Deva. În prima zi, rulînd la amîndouă cinematografele, filmul a fost vizionat de peste 5.000 de spectatori, cea mai mare cifră înregistrată vreodată într-o zi de către cinematografele din Deva.

SUCEAVA (de la corespondentul nostru).

A fost dat în folosință cel mai nou drum din nordul Moldovei, drumul național 17 A. Informăm pe turiști că acest drum lung de 72 kilometri, asigură legătura între Cîmpulung Vatra Dornei, Vatra Moldoviței, Sucevița și Rădăuți. Pentru amenajarea lui, constructorii au săpat și terasat peste 2 500 000 m.c. pămînt și piatră, au construit 60 de podețe peste pîraiele de munte și peste văi, au executat ziduri de sprijinire pe mai bine de 20 000 m.p. Noul drum din Nordul Moldovei pune în valoare frumusețile peisajului bucovinean, face mai scurtă distanța dintre obiectivele turistice din Rădăuți, Sucevița, Vatra Moldoviței, Cîmpulung, înlesnind, totodată, transportul masei lemnoase ce se valorifică în această parte a țării.

CLUJ (de la corespondentul nostru)

Recent, la Palatul culturii din Cluj a avut loc un interesant și inedit spectacol de pantomimă, pregătit de un grup redus de artiști ai teatrului de păpuși din Cluj, printre care Ioan Peter, Zsigmond Iulia, Ballo Zoltan, Mircea Cosma sub îndrumarea regizoarei Kovacs Ilduko.

Pe lîngă instituția de artă amintită, există de mai mulți ani un studio de pantomimă, primul de acest fel din Cluj.

„Studiu"

TELEVIZIUNE

JOI 2 MARTIE 1966

18,00: Pentru cei mici: filmul „Vulpea"; 18,15: Studioul pionierilor; 18,50: Publicitate; 18,58: Ora exactă; 19,00: Telejurnalul de seară; 19,20: Buletinul meteorologic 19,23: „Mult e dulce și frumoasă...". Emisiune de limbă română contemporană. Prezintă lectorul univ. Dr. Valeria Guțu; 19,35: Călătorii geografice: Călătoria căpitanului Cook (II); 20,00: Ancheta TV. Tema; Asistența sanitară; 20,40: Orașele muzicii: Helsinki. Prezintă George Sbîrcea; 21,10: Campionatul mondial de patinaj artistic (dansuri). Transmisiune de la Viena; 22,30: Telejurnalul de noapte; 22,45: Închiderea emisiunii.

CLIMATUL MATEMATIC AL LICEULUI

(Urmare din pag. 1)

nală și pedagogică, o îndelungată experiență didactică, tovarășa profesoară, în limitele programei speciale pentru clasa cu un profil determinat, desfășoară o rodnică activitate.

Am avut însă în vedere ca acest climat propice dezvoltării pasiunii pentru matematică să existe și în afara orelor de curs.

Cercul de specialitate continuă, la alt nivel și cu alte „unelte" ceea ce oferă ora de curs. Cercul și-a propus, ca obiectiv, nu numai adîncirea unor capitole din programa școlară, sau dobîndite în clasele anterioare ci, mai ales, stimularea muncii individuale a elevilor, a inițiativei în elaborarea problemelor.

Tot aici elevii încep a se obișnui cu dezbaterea științifică, cu elaborarea unui studiu, a unui referat. Ei au prezentat, astfel, în cercul de specialitate scurte referate despre: istoricul numerelor, viața și opera lui Gheorghe Țițeica etc., au discutat pe marginea lor, ceea ce înseamnă, într-un fel, o confruntare științifică. Problemele propuse în cerc pentru rezolvare au fost extrase din diferite culegeri, mai vechi sau mai noi, existente în bibliotecile noastre sau din culegeri din literatura străină

Au fost încurajate cu grijă și tact inițiativele elevilor cu privire la crearea de probleme originale. Asemenea probleme au propus și propun cu regularitate mulți elevi din clasă dintre care amintim pe: Vlad Serghiescu, Dragu Atanasiu, Gheorghe Minea, Sanda Obdeneanu, Adrian Roman, Marian Ștefănoiu, Gabriel Constantinescu.

Dar poate cea mai interesantă inițiativă, care întregește acest climat pe care liceul îl cultivă în favoarea studiului matematicii, este crearea unui cabinet special de matematică. Cu alte cuvinte, le-am asigurat matematicienilor un loc în care pot cerceta ceviste și cărți de specialitate, unde primesc în anumite zile consultații. Am transferat aici bogatul fond de cărți de specialitate existent în biblioteca liceului și toate culegerile de probleme de nivel mediu sau superior, care au apărut în ultimii 10 ani în literatura noastră și pe care le avem. Cabinetul de matematică al liceului dispune, de asemenea, de un mare număr de reviste de specialitate și de colecția „Gazeta de matematică" din ultimii 15 ani, în mai multe exemplare. În acest cabinet, dotat cu mobilier corespunzător și cu material didactic bogat, elevii claselor a X-a M lucrează cu plăcere și îl folosesc după dorința lor. Prin grija unui colectiv restrîns dintre elevi, se asigură posibilitatea consultării revistelor și a altor lucrări de specialitate, sau culegeri de probleme; aceste condiții create sînt un prețios ajutor pentru iubitorii matematicii din școala noastră, atît în ceea ce privește studiul de specialitate, cît și pentru pregătirea lecțiilor și a temelor curente. Adaug poate un amănunt. Cheile cabinetului se află la elevi, circulă de la unul la altul, în ceasurile de răgaz, cînd ei își fac timp pentru a studia ceva în plus în domeniul matematicii, se întîlnesc aici, discută, rezolvă probleme. E, într-un cuvînt, cabinetul lor, al matematicienilor școlii. Și, în sfîrșit, mai menționăm o măsură, de dată mai recentă, care împlinește dorința elevilor de a atinge alte trepte în domeniul studiului matematicii. La propunerea noastră, primită cu deosebită solicitudine, tovarășul academician Grigore Moisil a acceptat să țină în fața elevilor claselor a X-a M un ciclu de 6 lecții privind capitolul logica matematică. S-au ținut primele prelegeri, care au fost urmărite cu un deosebit interes de elevi, întrucît prelegerile, accesibile elevilor, dar de ținută universitară îi ajută să abordeze domenii noi de matematici la un nivel care-i solicită să se autodepășească.

Problemele grele apărute în viața clasei, încă din primele zile de școală, cu privire la încheegarea colectivului de elevi, la verificarea nivelului lor de pregătire și la angajarea clasei într-un anumit ritm de studiu, n-au fost ușor de rezolvat. Totuși, printr-o atitudine plină de înțelegere și de dăruire din partea tovarășei profesoare Elisabeta Iorgulescu, care a colaborat strîns cu comitetul organizației U.T.C. — elevii s-au încadrat relativ repede cerințelor acționînd organizat și activ, situîndu-se printre fruntașii liceului.

Activitatea elevilor în orele de curs sau în cercul de specialitate, studiul lor individual și inițiativa în rezolvarea sau crearea unor probleme propuse spre rezolvare, le-a întărîtat încrederea în posibilitățile lor multiple, determinîndu-i să și le pună pe deplin în valoare.

Desigur, este prea devreme să vorbim despre rezultatele obținute, dar la sfîrșitul trimestrului I situația generală la învățătură, în această clasă, a fost următoarea: cu medii între 9—10 = 19 elevi, cu medii între 8—9 = 6 elevi, cu medii între 7—8 = 4 elevi, cu medii între 6—7 = 1 elev. Toți elevii clasei sînt promovați.

Situația mediilor, la cîteva obiecte de studiu, la sfîrșitul aceleași etape, se prezintă astfel:

LIMBA ROMÂNĂ:
medii între 5 — 6 = 2
„ „ 7 — 8 = 15
„ „ 9 — 10 = 13

MATEMATICA:
medii între 5 — 6 = 1
„ „ 7 — 8 = 2
„ „ 9 — 10 = 27

FIZICA:
medii între 5 — 6 = 3
„ „ 7 — 8 = 12
„ „ 9 — 10 = 15

CHIMIA:
medii între 5 — 6 = 4
„ „ 7 — 8 = 9
„ „ 9 — 10 = 17

ISTORIA:
medii între 5 — 6 = —
„ „ 7 — 8 = 1
„ „ 9 — 10 = 29

Disciplina elevilor este, de asemenea, foarte bună. Toți elevii au o frecvență regulată la cursuri; profesorii vin cu plăcere la orele acestei clase întrucît atmosfera este întotdeauna favorabilă învățăturii, desfășurării unor lecții de înaltă ținută.

În intenția noastră stă preocuparea de a extinde acest climat stimulator pentru studiul matematicii în întreg liceul. Firește, matematica se studiază în toate clasele, rezultatele sînt aproape peste tot favorabile. E vorba însă de a transforma acest studiu într-o pasiune generală, de a face ca liceul să-și păstreze tradiția în ceea ce privește asigurarea unei pregătiri matematice excelente. Desigur, — resubliniez — aceasta nu se face pe seama limitării studiului la celelalte discipline.

ZILNIC ● Știri însemnări comentarii ● Știri însemnări comentarii ● Știri însemnări

DE PESTE HOTARE

DIN VIAȚA TINERETULUI LUMII

Tragismul unor cifre

Ultimele statistici privind situația demografică de pe continentul latino-american arată că în această regiune a lumii, dintr-o populație de 200 milioane de locuitori, 40 la sută sînt analfabeți. În ce privește cazul Columbiei, lucrurile se prezintă într-o lumină și mai întunecată. În această țară cu 18 milioane de locuitori analfabeții sînt în proporție de 45 la sută. Numai în capitala țării, Bogota, cu două milioane de locuitori, zeci de mii de copii nu pot beneficia de educația strict necesară. Aceasta, ca urmare a lipsei de cadre didactice, a lipsei acute de școli, ca și din pricina situației materiale grele a familiilor lor. Cifrele indică faptul că în Columbia, două milioane de copii de vîrstă școlară nici nu fac cunoștință măcar cu primele litere ale alfabetului.

Un studiu elaborat recent de Universitatea din orașul Medellin, a furnizat concluzii sumbre privind gradul de cultură al unei pături însemnate a cetățenilor columbieni. Autorii studiului au indicat că 40 la sută dintre columbieni, în principal populația rurală, nu cunoaște sensul exact la mai mult de 112 cuvinte din limba spaniolă, vorbită aici. „În fapt, au subliniat ei, numeroși columbieni duc lipsă de vocabularul indispensabil pentru a putea gîndi".

Potrivit datelor oficiale, în scopul unei reforme educative adevărate la toate nivelurile de învățămînt, Columbia are nevoie de 110 000 cadre didactice. Or, în prezent numărul acestora este de 38 000, dintre care numai 10 000 posedă studiile necesare. De ani de zile, în Columbia se manifestă un adevărat exod al cadrelor didactice care se îndreaptă spre alte profesiuni. Cauza? „În șase departamente ale țării — scrie ziarul „EL SIGLO" — guvernul datorează cadrelor didactice 35 milioane de pesos. Mulți profesori sau învățători nu și-au primit salariile cuvenite de peste șase luni". La Bogota se vorbește de altfel, în mod deschis, despre „politica de abandonare completă a educației publice", ceea ce permite ca învățămîntul primar și secundar să ajungă la cheremul inițiativei particulare, a speculei din partea „comercianților de educație". La toate acestea s-a adăugat încă un fap nou, considerat drept „scandalos" de ziarul „EL SIGLO". Potrivit datelor oficiale, în ultimii ani, tocmai din cauza lipsei de interes a autorităților pentru învățămînt au părăsit țara mii de cadre calificate din domeniul învățămîntului.

În repetate rînduri au fost exprimate proteste față de situația precară existentă în domeniul educației din această țară. Cercuri largi au criticat faptul că bugetul național pe anul 1967 prevede la capitolul educație o sumă cu mult mai mică decît jumătate din alocațiile destinate forțelor armate.

P. NICOARĂ

Confuzie ?

Cu prilejul sărbătorii, care marchează mijlocul anului universitar, între studenții de la Facultatea de medicină din Valencia și poliție a avut loc o ciocnire. Poliția, crezînd că este vorba de o demonstrație, a atacat un grup de studenți care ieșeau din clădirea facultății cîntînd și strigînd. Patru studenți au fost răniți. Un altul a fost arestat și eliberat cîteva ore mai tîrziu.

R. S. F. IUGOSLAVIA. Imagine din orașul Zagreb

Proces inevitabil

Ultimele unități militare de pe teritoriul francez își fac cu febrilitate bagajele. Peste o lună de zile, la 1 aprilie, nu va mai exista în Franța nici o bază militară a Statelor Unite. Momentul, cu valoare simbolică, îmbracă o semnificație ce nu poate scăpa nimănui. El reflectă și subliniază unul din elementele importante ale evoluției din Europa occidentală. Este vorba de dezvoltarea curentului de opinie împotriva prezenței trupelor și instalațiilor militare americane.

Este vorba, într-un sens mai larg, de tendințele de a evita pericolele ce derivă din „automatismul" actualului mecanism integrat al N.A.T.O., „automatism" ce poate atrage în aventuri manevrate de Pentagon și care n-are nimic comun cu interesele naționale. E tocmai ceea ce observa Walter Lippmann cînd nota zilele trecute într-o analiză a relațiilor Europei anului 1967: „Pe măsură ce dialogul Est-Vest se amplifică, partenerii (vest) europeni ai alianței (atlantice) găsesc mai comodă o anumită distanțare de America... Prezența militară americană, marea rețea de baze cu care S.U.A. au împînzit Europa și, în genere, întreg mecanismul actual al N.A.T.O. începe să apară în ochii multora mai degrabă ca un factor de insecuritate".

O manifestare a unor asemenea tendințe o constituie cunoscuta și reafirmata poziție a Danemarcei și Norvegiei de a nu admite amplasarea de armament nuclear pe teritoriul lor. Într-o declarație făcută în parlamentul norvegian, ministrul de externe, John Lyng, releva că „evitarea de către Franța a inconvenientelor bazelor militare străine apare logică și într-o mare măsură convingătoare pentru noi". S-a remarcat în acest context și faptul că, după ce a interzis folosirea bazelor aeriene de pe teritoriul său pentru avioane de spionaj „U-2", Turcia a cerut Statelor Unite revizuirea acordurilor militare turco-americane (revizuire care face obiectul unor tratative în curs de desfășurare la Ankara). În ce privește Parisul, ministrul de externe francez a reafirmat într-un foarte recent interviu televizat că „termenele fixate pentru retragerea bazelor americane nu vor fi extinse în nici un caz", precizînd că „Franța nu admite nici un element de impietare a suveranității, nici un factor care ar putea acționa asupra deciziilor sale suverane".

În aceeași ordine de idei, trebuie semnalată opoziția de care se ciocnesc cererile americane de sporire a efectivelor militare ale partenerilor vest-europeni. În genere, aceste cereri sînt sau ignorate, sau respinse oficial; semnificativ este faptul că această atitudine este însoțită de sublinierea în cercuri influente din diferite capitale ale Europei occidentale, a schimburilor intervenite pe continent în direcția destinderii. Belgia, de pildă, și-a anunțat dorința de a retrage una din cele două divizii din R.F.G. și de a proceda la reduceri în cheltuielile militare. La rîndul ei, Anglia a anunțat reducerea unor cheltuieli militare la bazele din Cipru și Malta; Londra proiectează, de asemenea, micșorarea sensibilă a efectivelor sale din R.F.G. dacă — așa cum pare probabil — guvernul vest-german nu va compensa integral cheltuielile în devize pentru întreținerea trupelor engleze pe Rin.

Desigur, în fața unor asemenea tendințe care cîștigă teren sînt de prevăzut noi presiuni ale acelor cercuri — în primul rînd din S.U.A. — care văd în rețeaua de baze militare americane și în întreg mecanismul militar actual al N. A. T. O. un instrument pentru promovarea intereselor lor specifice. N-avem motive să ne îndoim că, așa cum preciza influentul și bine informatul WASHINGTON POST, se vor înregistra „ample eforturi americane pentru restructurarea și menținerea sistemului militar N.A.T.O.", sau, mai direct spus, pentru a menține, sub masca unui N.A.T.O. „restructurat" și „readaptat" același mecanism menit să perpetueze dominația S.U.A. pe continent. Este însă simptomatic faptul că și în Statele Unite se fac auzite glasuri, din cercuri influente, care cer reconsiderarea politicii „atlantice" și europene a Washingtonului. Amintim în acest sens, propunerea liderului majorității democrate în Senatul S.U.A, Mansfield, susținută de 42 de senatori, privind reducerea substanțială a efectivului trupelor americane staționate în Europa. „În Europa — subliniia Mansfield — există o convingere crescîndă că coexistența pașnică e mai mult decît o posibilitate pentru viitor... Cred că trebuie să facem față în prezent perspectivei că țările vest (europene) vor putea considera contingentele americane aflate pe teritoriile lor ca inconfortabile în viitorul nu prea îndepărtat. Ar fi înțelept să anticipăm invitații de plecare". La rîndul lor, șase senatori republicani au, anunțat că au deschis o campanie pentru a obține sprijin în favoarea unei rezoluții care cere retragerea trupelor americane din Europa occidentală. „În spatele ambelor acțiuni — relevă Agenția ASSOCIATED PRESS — se întrevede sentimentul că situația în Europa s-a schimbat și că menținerea soldaților americani e din ce în ce mai puțin acceptată".

În lumina noilor realități din Europa și din lume, perspectiva sesizată de senatorul Mansfield nu va putea fi evitată. Pentru moment, după evacuarea bazelor din Franța, Washingtonul n-a prevăzut decît o redistribuire a forțelor americane în Europa occidentală. Dar, 31 martie data plecării ultimului „G. I." de la bazele de pe teritoriul francez, se înscrie într-un proces inevitabil Proces care promovează lichidarea faimoasei politici „dominație prin baze", concepută la Washington în anii 1945—1950.

EM. RUCĂR

Un grup de patrioți angolezi împreună cu copiii unui sat eliberat

REUNIUNEA O. U. A.

Dezbaterile de marți din cadrul reuniunii Consiliului ministerial al Organizației Unității Africane au fost consacrate problemei rhodesiene. Luînd cuvîntul în comitetul politic al O.U.A., ministrul de externe al Algeriei, Bouteflika, a prezentat un plan de trei puncte — menit să pună capăt regimului rasist de la Salisbury. Potrivit planului algerian va trebui să se acorde un sprijin financiar mai larg mișcării de eliberare națională din Rhodesia, să se adopte măsuri economice mai severe împotriva regimului rebel și să se treacă chiar la acțiuni de forță împotriva guvernului minoritar, conform, de altfel, cu dispozițiile Cartei O.N.U., în caz de amenințare a păcii. Comitetul politic a hotărît crearea unei comisii, formată din reprezentanții Etiopiei, Nigeriei, Senegalului și R.A.U., care va avea sarcina să pregătească o rezoluție privind actuala situație din Rhodesia și rezolvarea ei. Tot marți, participanții la actuala reuniune au discutat problema Africii de sud-vest, teritoriu controlat de regimul rasist de la Pretoria.

Lupte violente la Tay Ninh

În cursul zilei de marți au avut loc lupte violente în apropierea localității Tay Ninh, în așa-numita „zonă C", de la frontiera cu Cambodgia, între trupele americane și patrioți. După cum transmite agenția France Presse, o companie americană a căzut într-o ambuscadă organizată de patrioți la aproximativ 29 km nord-est de Tay Ninh. Luptele au durat 12 ore. Comunicatul militar american anunță că forțele armate americane au suferit pierderi grele.

Două companii de pușcași marini americani au fost, de asemenea, puternic lovite de patrioți lîngă localitatea Quang Tri, iar în provincia Quang Ngai a fost doborît un elicopter american. Marți noaptea, tabăra pușcașilor marini americani și saigonezi de la Bac Lieu, din sud-estul Saigonului, a fost atacată de patrioți. Aceștia au lansat 30 de obuze asupra instalațiilor militare de la această tabără. Din sursă saigoneză se anunță că au fost ucise cinci persoane, iar 30 rănite. Șase vehicule militare au fost avariate, iar unele instalații grav avariate.

Johnson despre învățămîntul american

PREȘEDINTELE S.U.A., Lyndon Johnson, a adresat Congresului un mesaj cu privire la situația în domeniul învățămîntului și ocrotirii sănătății, în care atrage atenția asupra deficiențelor existente și propune măsuri care, după părerea sa, ar putea duce la ameliorarea situației.

În mesaj se arată că în S.U.A. există trei milioane de analfabeți, iar trei din zece elevi nu termină școala medie. „Discriminarea rasială în domeniul învățămîntului, continuă să existe în multe regiuni din nord și sud, vest și est", se spune în mesajul prezidențial.

Din nou... „farfurii zburătoare"

ZBORUL așa-ziselor „farfurii zburătoare" continuă să fie consemnat în paginile presei și în emisiunile posturilor de radio în lipsa altor subiecte de atracție pentru marele public. O știre transmisă de agențiile occidentale de presă menționează că patru „farfurii zburătoare" au fost observate marți dimineața deasupra mai multor orașe din provincia Valparaiso (statul Chile). Postul de radio din Valparaiso a anunțat că mai multe persoane, printre care și cîțiva polițiști, au zărit „farfurii zburătoare" care, apoi, au dispărut în direcția de nord a țării. Ei au afirmat că obiectele zburătoare străluceau și păreau a fi mici cupole luminoase ce emiteau fascicule roșii și albastre.

● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT

● ÎN FRANȚA a apărut o culegere de poezii ale Mariei Banuș, în traducerea poetului Guillevic. Publicată de editura „Pierre Seghers", culegerea de poezii este intitulată „Bucurie".

● HARRISON Salisbury, redactor-șef adjunct al ziarului „New York Times", a primit premiul pentru ziaristică „George Polk Memorial" pe anul 1966 pentru reportajele sale scrise din Vietnam. După cum se știe, H. Salisbury a vizitat și alte localități din R. D. Vietnam de unde a relatat despre bombardarea de către aviația S.U.A. a unor regiuni populate din această țară. El a arătat că aceste bombardamente au făcut numeroase victime în rîndul populației civile. Reportajele sale, însoțite de fotografii au provocat o vie reacție în rîndul populației americane, care cere încetarea bombardamentelor aviației S.U.A. asupra teritoriului R. D. Vietnam.

● SENATORUL democrat M. Pell, membru al Comisiei senatoriale pentru probleme externe, s-a pronunțat pentru intensificarea contactelor cu țările din Europa de răsărit. El a menționat necesitatea adoptării de către Congresul american a proiectului de lege propus anul trecut de președintele Johnson, în vederea liberalizării comerțului S.U.A. cu țările din Europa răsăriteană.

● MEDICII au speranța de a o salva pe celebra cîntăreață Dalida, care a fost găsită luni noaptea în stare gravă, după ce a încercat să se sinucidă ingurgitînd o doză mare de barbiturice. Dalida este încă în stare de inconștiență. Ea se află în permanență sub masca de oxigen. Medicii au constatat totuși anumite semne de îmbunătățire, între altele regularizarea respirației, ceea ce îi fac să spere într-o însănătoșire.

● SUBCOMITETUL Congresului S.U.A. pentru problemele comerțului internațional a aprobat creditul acordat de Banca pentru Export-Import a societății italiene „Fiat" în vederea cumpărării din Statele Unite de echipament în valoare de 50 milioane dolari necesar pentru utilarea uzinei de automobile pe care firma italiană o construiește în Uniunea Sovietică. Acest credit a fost aprobat de președintele Johnson toamna trecută, ca o acțiune în cadrul măsurilor de extindere a relațiilor est-vest. Subcomitetul subliniază că raportul său a fost aprobat de toate agențiile guvernamentale americane.

● UN AVION de pasageri de tipul „Boeing", aparținînd Columbiei, aflat deasupra localității Rambouillet, a intrat într-un uriaș gol de aer, ceea ce a provocat o cădere de 1 500 metri, după care a putut să-și reia zborul normal. În timpul căderii, cei 31 de pasageri au fost proiectați în plafon, zdrobind cu capetele lor rampele de iluminare. 15 călători, care au fost mai mult sau mai puțin grav răniți, a trebuit să fie internați în spitale, la sosirea la Paris.

● FURTUNI violente s-au abătut marți asupra Angliei. În multe locuri, furtunile au fost însoțite de puternice căderi de grindină și ploi torențiale. La Londra, o clopotniță, înaltă de cinci metri, a fost smulsă de vînt. Ruinele căzute au surprins doi oameni care au fost grav răniți. În port, camioanele de pe cheiuri au fost răsturnate. În multe regiuni ale țării, pomii au fost smulși din rădăcini și liniile telefonice și de înaltă tensiune au fost rupte.

ANCHETA DE LA NEW ORLEANS

Procurorul districtului Orleans, Jim Garrison, care întreprinde în prezent o anchetă privind existența unui complot în vederea asasinării președintelui Kennedy, a anunțat că a fost citat pentru a face depoziții un locuitor al orașului, James Lewallen. Judecătorul Baggert care a semnat citația, a declarat că Lewallen a refuzat să se supună unui examen cu ajutorul aparatului de detectat minciuni. Nu se cunoaște pentru moment valoarea depozițiilor pe care persoana citată le-ar fi putut face în legătură cu asasinatul de la Dallas. Este însă, pentru prima oară, cînd procurorul Garrison convoacă în mod oficial un martor de la începerea anchetei sale.

Pe de altă parte, dr. Nicholas Chetta, medic legist din New Orleans, a declarat că David Ferrie, găsit săptămîna trecută mort în apartamentul său din acest oraș a decedat din cauze naturale. El a adăugat că autopsia întreprinsă nu a dus la găsirea nici unui semn de violență.

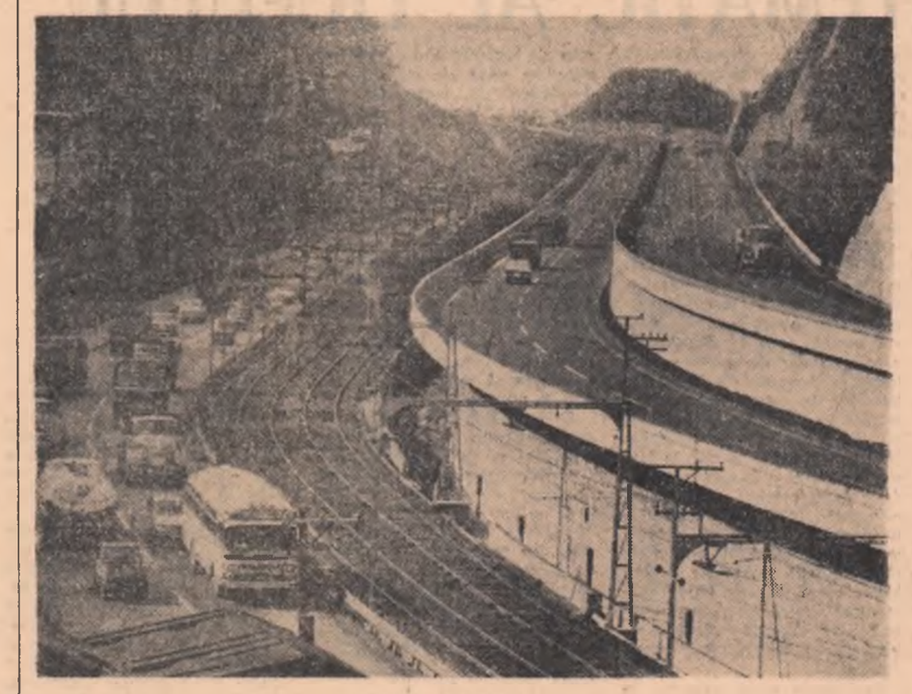

JAPONIA. Pe magistrala de 7 600 km care traversează țara de la Hokkaido pînă la Kiushu

Dezbaterile de la Westminster

După două zile de dezbateri, Camera Comunelor a aprobat marți seara Cartea Albă guvernamentală cu privire la cheltuielile militare britanice pe anul financiar 1967/1968.

Cartea Albă prevede că Anglia va cheltui în acest an în domeniul apărării 2 205 000 000 lire sterline, reprezentînd o creștere cu 5 la sută față de anul precedent. În favoarea documentului guvernamental au votat 270 de deputați, contra 231. Majoritatea de voturi a fost de numai 39 față de cea teoretică de aproximativ 90. Un număr de 46 de laburiști s-au abținut. În cercurile politice londoneze acest vot este interpretat ca o înfrîngere morală și ca un veritabil avertisment dat guvernului Wilson. Se notează că unul din discursurile rostite în Camera Comunelor s-a referit nu la problemele militare propriu-zise, ci la „înghețarea" salariilor, la intenția guvernului de a prelungi această „înghețare" și, în legătură cu aceasta, la îngrijorarea crescîndă în rîndul maselor. La rezoluția guvernului au fost propuse trei amendamente, printre care unul împotriva construirii flotei de submarine dotate cu rachete americane „Polaris". Celelalte două apreciază în termeni mai mult sau mai puțin moderați că bugetul apărării este incompatibil cu poziția și dezvoltarea economică a Angliei. Politica militară a guvernului laburist a fost, de asemenea, aspru criticată de Chirstopher Mayhew, fost ministru al apărării pentru forțele navale, care a demisionat cu un an în urmă în semn de protest față de politica guvernamentală preconizînd necesitatea prezenței britanice la est de Suez. El a cerut ministrului apărării, Denis Healey, să declare în Camera Comunelor că în perioada 1969—1970 Marea Britanie va pune capăt angajamentelor sale în regiunea Asiei de sud-est.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii", Tel. 17.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii".